

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

bakalářské kombinované studium
2009 – 2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Marie Janíčková

Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na trhu práce na
Kroměřížsku

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Soňa Kociánová

JAN AMOS KOMENSKÝ UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined Studies
2009 - 2012

BACHELOR THESIS

Marie Janíčková

Risk groups of job applicants on the labour market in the region
of Kroměříž

Prague 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Mgr. Soňa Kociánová

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 15. 6. 2012

Marie Janíčková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Soni Kociánové, která mi velmi pomohla při vedení bakalářské práce a poskytla mi metodickou pomoc při zpracování této práce.

Dále bych chtěla poděkovat své rodině, zvláště pak manželovi, který mi byl oporou po celou dobu studia a zvláště po dobu zpracování mé bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce je zaměřena na rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání. První část je věnována trhu práce, zabývá se nezaměstnaností, jejími příčinami a důsledky. Práce je věnována zejména problematice rizikových skupin uchazečů, jejich vymezení a možnostem uplatnění na trhu práce. Druhá část analyzuje jednotlivé rizikové skupiny, vymezuje možnosti jejich uplatnění na trhu práce s uvedením možností v rámci aktivní politiky zaměstnanosti a Evropských sociálních fondů. Práce je věnována zejména problematice rizikových skupin uchazečů na Kroměřížsku v letech 2001-2010.

Klíčové pojmy

Aktivní politika zaměstnanosti, Evropský sociální fond, nezaměstnanost, pasivní politika zaměstnanosti, Regionální individuální projekty, rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání, trh práce.

Annotation

The bachelor's work is aimed at risk groups of job applicants. Its first part pays attention to the labour market and it deals with unemployment, with its reasons and consequences. The work deals especially with issues of risk groups of job applicants, it determines these groups and it mentions some possibilities how to employ them on the labour market. The second part of the work analyses the particular risk groups, it determines the possibilities how to employ them on the labour market as well as it mentions the possibilities within the active employment policy and European social funds. The work deals especially with issues of risk groups of job applicants in the region of Kroměříž in the time period 2001 – 2010.

Key words

Active employment policy, European social fund, unemployment, passive employment policy, regional individual projects, risk groups of job applicants, labour market.

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	
1. TRH PRÁCE	10
1.1 Nabídka a poptávka trhu práce	12
1.2 Rovnováha na trhu práce	13
1.3 Aktivní politika zaměstnanosti	15
1.3.1 Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti	16
1.4 Pasivní politika zaměstnanosti	18
1.5 Evropský sociální fond	20
2. NEZAMĚSTNANOST	21
2.1 Příčiny nezaměstnanosti	22
2.2 Důsledky nezaměstnanosti	23
2.3 Měření nezaměstnanosti	25
2.4 Dělení nezaměstnanosti	26
3. RIZIKOVÉ SKUPINY UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ	30
3.1 Fyzické osoby do 20 let věku	31
3.2 Těhotné ženy, kojící matky a matky do devátého měsíce po porodu	32
3.3 Fyzické osoby se zdravotním postižením	32
3.4 Fyzické osoby pečující o dítě do 15 let věku	33
3.5 Fyzické osoby starší 50 let	34
3.6 Fyzické osoby vedeny na úřadu práce nepřetržitě déle jak 5 měsíců	34
3.7 Fyzické osoby, které potřebují zvláštní pomoc	35
PRAKTICKÁ ČÁST	
4. ANALÝZA NEZAMĚSTNANOSTI V LETECH 2001-2010	36
4.1 Charakteristika regionu	36
4.2 Analýza nezaměstnanosti v letech 2001-2010	37
4.2.1 Analýza roku 2001	38
4.2.2 Analýza roku 2002	41
4.2.3 Analýza roku 2003	45
4.2.4 Analýza roku 2004	47
4.2.5 Analýza roku 2005	51
4.2.6 Analýza roku 2006	53
4.2.7 Analýza roku 2007	56
4.2.8 Analýza roku 2008	58
4.2.9 Analýza roku 2009	61
4.2.10 Analýza roku 2010	64
4.3 Vyhodnocení analyzovaného období	68
ZÁVĚR	72
SEZNAM POUŽITÉ ČESKÉ LITERATURY A PRAMENŮ	75
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFU	77

ÚVOD

Ke své bakalářské práci jsem si zvolila téma nezaměstnanosti, konkrétně analýzu rizikových skupin uchazečů o zaměstnání. Důvodů, proč jsem si zvolila toto téma, je hned několik. Prvním důvodem je skutečnost, že od roku 2000 pracuji na úřadu práce a styk s uchazeči o zaměstnání je mou denní náplní práce. Dalším důvodem je můj zájem o problematiku nezaměstnanosti, za dobu mého působení na úřadu práce prošel zákon o zaměstnanosti velkou změnou v roce 2004 a tento nový zákon o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb., od své platnosti od 1. 10. 2004, již zaznamenal mnohé změny. V neposlední řadě je důvodem, proč se věnuji rizikovým skupinám uchazečů o zaměstnání, i moje osobní zkušenost s obtížemi při hledání zaměstnání pro osobu zdravotně postiženou.

Nezaměstnanost je závažným problémem nejen jednotlivce, pro kterého má ztráta zaměstnání dopad jak ekonomický, tak sociální, ale je problémem pro ekonomiku státu.

Cílem práce je představení jednotlivých rizikových skupin uchazečů o zaměstnání, jejich možností uplatnění na trhu práce, možností aktivní politiky zaměstnanosti a finanční podpory z Evropských sociálních fondů. Ve své práci se zaměřím na vymezení trhu práce, charakteristiku, dělení, příčiny a důsledky nezaměstnanosti.

Každý jednotlivec se dokáže na trhu práce prosadit jiným způsobem, nemají všichni stejné podmínky. Existují uchazeči o zaměstnání, kteří mají tzv. rizikové faktory, díky kterým se hůře zaměstnávají. Mezi rizikové faktory patří především věk, zdravotní stav, praxe a vzdělání. Takoví uchazeči jsou pak více ohroženi nezaměstnaností, zvláště pak nezaměstnaností dlouhodobou a jsou řazeni mezi tzv. rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání. Jednu celou kapitolu věnuji charakteristice právě těmto skupinám uchazečů o zaměstnání.

Praktickou část pak věnuji analýze rizikových skupin uchazečů o zaměstnání na Kroměřížsku v letech 2001-2010 a možnostem jejich uplatnění.

1. TRH P RÁCE

Nejdříve je třeba si vyjasnit pojem trh práce. Trh práce je velmi úzce spjat s tržní ekonomikou. Dá se říci, že trh práce je nedílnou součástí tržní ekonomiky. Každý z nás zná trh jako takový, střetává se na něm nabídka s poptávkou. Rovněž tak je tomu na trhu práce. Jak uvádí Kuchař¹ přichází na trh práce ten, kdo něco nabízí (svoji práci) a ten, kdo o nabídku projeví zájem (je tedy ochoten nabízenou práci koupit). Podle Mareše² jsou dvěma klíčovými aktéry trhu práce firmy, tedy zaměstnavatelé a pracovníci. Oba subjekty se podílí na vytváření makroekonomické rovnováhy. Trh práce není klasickým trhem, ale je velmi specifickým trhem, neboť i pracovní síla není klasickým zbožím. Pracovní síla má několik handicapů. Především, její možnosti nabídky a volby na trhu práce jsou omezenější, než možnosti poptávky po práci. Z tohoto důvodu je trh práce označován za asymetrický. Zaměstnavatelé mají větší možnost výběru než zaměstnanci. Handicapy pracovní síly spočívají také v rozdílech fyzické a psychické vybavenosti lidí, v jejich věku, v některých případech i v rasové či etnické příslušnosti. Osoby vstupující na pracovní trh se snaží prodat svou pracovní sílu co možná nejlépe, naopak zaměstnavatelé usilují ovládnout trh práce sami. Což je důsledkem i technologie a změn technologických procesů a zavádění stále dokonalejších strojů do výroby, čímž je nahrazena lidská, tedy živá, práce.³

Trh práce můžeme rozdělit na primární a sekundární. Primární trh je charakteristický lepšími a výhodnějšími pracovními příležitostmi s vyšší prestiží. Je zde i lepší šance profesionálního růstu, lepší pracovní podmínky a pracovníci na tomto trhu jsou relativně v bezpečí před ztrátou zaměstnání. Pracovníci primárního trhu práce mají poměrně snazší možnost profesionálního růstu a možnost zvýšit si kvalifikaci, čímž samozřejmě mohou posílit šanci na

---

¹ KUCHAR, P. *Trh práce: sociologická analýza*. Praha : Karolinum, 2007. str. 11. ISBN 978-80-246-1383-3

² MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha : Sociologické nakladatelství, 1994. str. 48. ISBN 80-901424-9-4

³ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha : Sociologické nakladatelství, 1994. str. 51. ISBN 80-901424-9-4

udržení se na takto privilegovaném trhu práce. Práce je poměrně dobře placená a je zde zajištěn i růst mezd. Z charakteristiky primárního trhu práce lze tedy vyvodit, že na tomto trhu práce bude i malá fluktuace. Naproti tomu sekundární trh je naopak charakteristický pracovními místy s nižší prestiží a zároveň nižší úrovní mzdovou. Na rozdíl od primárního trhu je sekundární trh méně stabilní, pracovníci na tomto trhu se často stávají nezaměstnanými, ale zase je zde snazší získat zaměstnání než na trhu primárním. Sekundární trh je tedy charakterizován velkou fluktuací pracovníků a rovněž malou, nebo spíše se dá říci, téměř žádnou možností zvýšení kvalifikace. Na sekundárním trhu práce se koncentrují zejména ženy, absolventi nebo naopak hodně staří lidé, osoby handicapované, nekvalifikované a málo vzdělané a příslušníci etnických minorit. Tato skutečnost je celou řadou autorů chápána jako diskriminace a segregace (vyločení).⁴ Tímto rozdělením trhu práce vznikly bariéry v pohybu pracovníků, neboť přejít ze sekundárního trhu práce do privilegovaného primárního trhu práce je téměř nemožné.⁵

Trh práce dále rozlišujeme na formální a neformální. Formální trh práce je trhem oficiálních pracovních příležitostí, je kontrolovaný společenskými institucemi. Naproti tomu neformální trh práce je většinou mimo kontrolu těchto institucí (například daňový úřad). Na neformální trhu se odehrávají zejména aktivity řazené do tzv. šedé či dokonce černé ekonomiky (různé formy nelegálního podnikání obcházejícího pracovní a daňové zákony), ale rovněž sem patří i samozásobitelství, sousedská výpomoc a domácí práce. Tímto způsobem lze kumulovat příjmy, ale není předpoklad, že by se tímto snížila nezaměstnanost. Oba trhy jsou vzájemně propojeny.⁶ V současné době se dostal neformální trh do popředí zájmu státu v důsledku toho, jak přibývá nelegální práce. Týká se nejen zahraničních pracovníků, pracujících často bez pracovního povolení, kteří jsou v mnoha případech evidováni na úřad práce ve své zemi, ale i uchazečů o zaměstnání, kteří vykonávají tzv. nekolidující

---

⁴ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha : Sociologické nakladatelství, 1994, str. 51. ISBN 80-901424-9-4

⁵ ŠIMEK, M. *Trh práce*. Ostrava : Vysoká škola podnikání, a.s. v Ostravě, 2005. str. 20. ISBN 80-86764-26-5

⁶ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha : Sociologické nakladatelství, 1994, str. 53. ISBN 80-901424-9-4

zaměstnání za polovinu minimální mzdy, kterou mají oficiálně potvrzenou, ale skutečnost je v drtivé většině zcela jiná. Za nekolidující zaměstnání je považován výkon činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru s měsíčním výdělkem maximálně do poloviny minimální mzdy a dále je za nekolidující zaměstnání považována činnost na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti s maximální možnou odměnou do poloviny minimální mzdy.⁷

Na trhu práce lze také rozlišovat mezi trhem vnitřním, který probíhá uvnitř jednotlivých podniků a kde dochází k rozmisťování pracovníků dle souboru administrativních pravidel a mechanismů, a trhem vnějším, na kterém si podniky vzájemně konkurují.⁸

1.1 Nabídka a poptávka na trhu práce

Na trhu práce se setkává nabídka s poptávkou. Ovšem trh práce je proti jiným trhům specifickým trhem, což znamená, že na straně nabídky pracovní síly je možnost volby omezenější než na straně poptávky. Pracovníci mají tedy menší volnost než zaměstnavatelé. Základní jednotkou reprezentující nabídkovou stranu je domácnost, resp. její členové. Důvod je prostý. V domácnosti se realizuje spotřeba, a tudíž se její členové dostávají k základní volbě, zda vstoupit na trh práce a za jakých podmínek, nebo na trh práce nevstoupit a upřednostnit tak objem volného času a péči o rodinu.⁹ Velkou roli v tomto rozhodování hrají ekonomické a sociální faktory a v neposlední řadě i životní styl a uspokojování životních potřeb. Důsledkem transformačních změn došlo k příjmové nerovnosti domácností, která byla vyvolána např. privatizací, otevřením nových zdrojů příjmů, změnami v daňovém a sociálním systému.

---

⁷ § 25, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

⁸ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha : Sociologické nakladatelství. 1994. str. 53. ISBN 80-901424-9-4

⁹ KUCHAR, P. *Trh práce: sociologická analýza*. Praha : Karolinum, 2007. str. 15. ISBN 978-80-246-1383-3

Poptávkovou stranu reprezentují podniky, tedy zaměstnavatelé. Jejich hlavní snahou je získání maximálního zisku. Rozsah poptávky je tak ovlivněn přijímáním nových pracovníků, což zajistí zvýšení celkové produkce podniku, ale naopak zase vyšší mzdové náklady. Poptávka je ovlivněna řadou faktorů, např. státní intervencí do ekonomiky, mírou inflace, konkurencí, legislativou.¹⁰

1.2 Rovnováha na trhu práce

Rovnováha na trhu práce je v podstatě cílem ve vztahu nabídky a poptávky. K rovnováze na trhu práce dochází v případě, kdy domácnosti nabízejí tolik práce, kolik chtějí a podniky najímají tolik pracovních sil, kolik jich při dané reálné mzdě chtějí najmout. Je to stav, ke kterému dochází pouze v případě, že ekonomika funguje na úrovni přirozené míry nezaměstnanosti, tj. ve stavu plné zaměstnanosti. Tzn., že neexistuje dlouhodobá nedobrovolná nezaměstnanost, a tedy že všichni, kteří chtějí pracovat, pracují.¹¹

V případě, že se zvýší minimální mzda nebo dojde k růstu produktivity práce, poptávková strana, tedy zaměstnavatelé, na to reagují snížením počtu zaměstnanců. Další reakce by mohla být taková, že by mohlo dojít ke snížení zisku, což je ovšem málo pravděpodobné. V případě růstu mezd ovšem stoupá zájem o práci ze strany nabídky. Na trhu práce tak postupně vzniká nerovnováha, protože ti, kteří by chtěli za vyšší mzdy pracovat, tuto možnost vzhledem k omezenému počtu pracovních míst, nemají.¹²

Absolutní rovnováha na trhu práce je z ekonomického hlediska nemožná. Řešením tedy je dosáhnout určitého stupně rovnováhy na trhu pracovních sil,

---

¹⁰ KUCHARŮ, P. *Trh práce: sociologická analýza*. Praha : Karolinum, 2007. str. 15. ISBN 978-80-246-1383-3

¹¹ KUCHARŮ, P. *Trh práce: sociologická analýza*. Praha : Karolinum, 2007. str. 15. ISBN 978-80-246-1383-3

¹² KUCHARŮ, P. *Trh práce: sociologická analýza*. Praha : Karolinum, 2007. str. 15. ISBN 978-80-246-1383-3

což je podle Kuchaře¹³ možné při splnění především tří předpokladů. Prvním předpokladem je ekonomická prosperita, kterou podmiňuje růst produktivity práce a zajištění jak pracovních příležitostí, tak zvyšování mzdové úrovně. Druhým předpokladem je zajištění poptávky po pracovních místech tam, kde je dosud přetlak nabídky, s čímž úzce souvisí předpoklad třetí, a tím je operativní cestování za výhodnou nabídkou práce.¹⁴

Rovnováha na trhu práce je ovlivňována nejen těmito předpoklady, ale zároveň i dalšími faktory. Mezi nejvýraznější faktory patří systém sociální politiky, který stanovuje pravidla ať ve sféře zaměstnanosti, tak v oblasti mzdové. Tento systém sociální politiky by měl na jedné straně ochraňovat ty, kteří se ne vlastní vinou ocitli bez zaměstnání, na druhé straně by je měl motivovat k hledání zaměstnání nového. Jedním z hlavních opatření sociální politiky je zejména stanovení minimální mzdy. Jejím smyslem by měla být ochrana pracovní síly před tím, aby nedocházelo ke stlačování mzdy pod úroveň potřebnou k zajištění prostředků k uspokojování základních životních potřeb. Dalšími faktory ovlivňující rovnováhu na trhu práce jsou ty, které jsou spojeny se svobodnou volbou nabídkové strany, tj. pracovní síly. Hlavní roli hraje bezesporu dosažené vzdělání a schopnost adaptovat se na měnící se podmínky trhu práce. Větší problém s nalezením zaměstnání budou mít méně kvalifikované pracovní síly než je tomu u pracovních sil, které mají vyšší kvalifikaci a jsou ochotny se dále vzdělávat a investovat do vzdělání. Určitou roli samozřejmě hraje i ochota cestovat za prací či rekvalifikací. Neméně důležitým faktorem k zajištění rovnováhy na trhu práce jsou i zákonitosti fungování trhu práce a nástrojů prosadit se na něm. Ať již se jedná o informovanost nabídkové nebo poptávkové strany. S tímto faktorem úzce souvisí struktura sociálních sítí, která umožňuje zaměstnavatelům získat reference o uchazečích o práci, čímž se mohou vyvarovat případným problémům s přijetím problémových pracovních sil. Sociální sítě mají velký význam i pro

---

¹³ KUCHARŤ, P. *Trh práce: sociologická analýza*. Praha : Karolinum, 2007. str. 15. ISBN 978-80-246-1383-3

¹⁴ KUCHARŤ, P. *Trh práce: sociologická analýza*. Praha : Karolinum, 2007. str. 16. ISBN 978-80-246-1383-3

jednotlivce. Každý má spoustu známých a přátel, kteří by mohli v případě ztráty zaměstnání a návratu na pracovní trh být nápomocní.

1.3 Aktivní politika zaměstnanosti

Zákon o zaměstnanosti definuje aktivní politiku zaměstnanosti následovně: „Aktivní politika zaměstnanosti je souhrn opatření směřujících k zajištění maximálně možné úrovně zaměstnanosti. Aktivní politiku zaměstnanosti zabezpečuje ministerstvo a Úřad práce; podle situace na trhu práce spolupracují při její realizaci s dalšími subjekty.“¹⁵ Cílem aktivní politiky zaměstnanosti je zvýšení zaměstnatelnosti obyvatelstva.

Hlavními nástroji, které využívá aktivní politika zaměstnanosti k realizaci svých cílů, jsou zejména: rekvalifikace, investiční pobídky, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, různé formy příspěvků – překlenovací, na zapracování, při přechodu na nový podnikatelský program. Mezi aktivní politiku zaměstnanosti lze zařadit i poradenství, podporu zaměstnávání osob se zdravotním omezením, sdílené zprostředkování zaměstnání nebo různé cílené programy zaměstnanosti.¹⁶

Financování aktivní politiky zaměstnanosti je zajišťováno ze státního rozpočtu a hospodaření se řídí zvláštním právním předpisem. Z těchto prostředků lze financovat i podpůrné programy nebo opatření regionálního charakteru nebo projekty zahraničních subjektů, které slouží ke zvýšení zaměstnanosti.¹⁷

Lze tedy konstatovat, že snahou aktivní politiky zaměstnanosti je zajistit rovnováhu na trhu práce. Dále napomáhá rozvoji samostatně výdělečné činnosti a podnikání – stimuluje podnikatele při zřizování nových pracovních

---

¹⁵ § 104, Zákon č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶ § 104, Zákon č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ § 107, Zákon č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

míst, napomáhá při vytváření pracovních příležitostí těžko umístitelných skupin uchazečů o zaměstnání (osoby zdravotně znevýhodněné, dlouhodobě nezaměstnaní, absolventi).

1.3.1 Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti

Rekvalifikace – získání nové kvalifikace a zvýšení, prohloubení nebo rozšíření stávající kvalifikace. Za rekvalifikaci je považováno i získání kvalifikace pro osobu, která dosud žádnou kvalifikaci nezískala. Úřad práce zabezpečuje dva druhy rekvalifikace – pro uchazeče nebo zájemce o zaměstnání a rekvalifikace zaměstnanců. Rekvalifikace se zabezpečuje na základě dohody mezi Úřadem práce a uchazečem nebo zájemcem o zaměstnání formou vzdělávání ve vzdělávacích zařízeních, ve vzdělávacích programech dalšího profesního vzdělávání, ve vzdělávacích aktivitách v rámci mezinárodních programů.¹⁸

Novela zákona o zaměstnanosti, která je účinná od ledna 2012, zavádí nově tzv. **zvolenou rekvalifikaci**. Uchazeč nebo zájemce o zaměstnání si může sám vybrat a následně zabezpečit rekvalifikaci, kterou mu pak může Úřad práce za stanovených podmínek proplatit. Za tímto účelem si uchazeč či zájemce o zaměstnání zvolí druh pracovní činnosti, na kterou chce být rekvalifikován, a zároveň si zvolí rekvalifikační zařízení, které má rekvalifikaci zabezpečit. Pokud by uchazeč nebo zájemce o zaměstnání bez vážných důvodů odmítl nastoupit do zaměstnání, které by odpovídalo jeho nové kvalifikaci, musel by cenu rekvalifikace Úřadu práce uhradit.¹⁹

Veřejně prospěšné práce – jedná se o pracovní příležitost, která je časově omezená a je dotována úřady práce. Jedná se zejména o provádění úklidových a údržbářských prací. Veřejně prospěšné práce jsou realizovány nejčastěji v rámci měst a obcí nebo technických služeb. Jedná se o pracovní

---

¹⁸ § 108, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ § 109 a, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

příležitosti vytvořené za specifickým účelem, tj. najít na přechodnou dobu pracovní místa především pro uchazeče se základním vzděláním, obtížně umístitelné a dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání evidované Úřadem práce.

Investiční pobídky – hmotná podpora zaměstnavatelů při vytváření nových pracovních míst nebo rekvalifikací a školení zaměstnanců. Investiční pobídky jsou účelově určeny a musí být použity pouze za účelem, který je uveden v dohodě o jejich poskytnutí.

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) – pracovní místa, která zřizuje zaměstnavatel po dohodě s úřadem práce pro uchazeče o zaměstnání a obsazuje je uchazeči evidovanými na úřadu práce, kterým nelze jiným způsobem zajistit pracovní uplatnění. Jedná se o formu příspěvku na mzdu, který může být až do výše mzdových nákladů na zaměstnance nebo na náklady, které zaměstnavateli se zřízením nového místa vzniknou. Takovým pracovním místem je i nově zřízené pracovní místo uchazeče, který začne vykonávat samostatně výdělečnou činnost. Uchazeč o zaměstnání, který zahájil činnost na základě dohody s Úřadem práce, může do 30 dnů od zahájení činnosti požádat Úřad práce o poskytnutí **překlenovacího příspěvku**. Překlenovací příspěvek se poskytuje na úhradu provozních nákladů vzniklých a uhrazených během období, na které byl překlenovací příspěvek poskytnut.²⁰

Příspěvek na zapracování – může úřad práce poskytnout, pokud zaměstnavatel přijímá do pracovního poměru uchazeče, kterému je věnována zvýšená péče. Příspěvek se poskytuje na základě dohody mezi Úřadem práce a zaměstnavatelem na dobu maximálně 3 měsíců a může činit maximálně polovinu minimální mzdy.²¹

Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program – poskytuje se při přechodu na nové technologie, kdy zaměstnavatel v daném čase nepotřebuje tolik zaměstnanců, ale aby je nemusel propustit, tak je zaměstná na

---

²⁰ § 114, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

²¹ § 116, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

zkrácený úvazek nebo nějaký čas nepracují, ale mzdu do původní výše jim doplatí úřad práce.

1.4 Pasivní politika zaměstnanosti

Protipólem aktivní politiky zaměstnanosti je **pasivní politika zaměstnanosti**, která slouží jako nástroj pro zajištění ztraceného příjmu, na který mají během nezaměstnanosti osoby nárok. Úkolem pasivní politiky zaměstnanosti je utlumit dopad nezaměstnanosti, jedná se zejména o výplatu podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci.

Zabezpečování státní politiky zaměstnanosti upravuje Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, který nabyl účinnosti dne 1. 10. 2004. Tento zákon prošel od počátku své účinnosti do současné doby mnoha změnami a novelami.

Poslední novela zákona o zaměstnanosti je účinná od 1.1.2012 a zaznamenala kromě jiných i několik podstatných změn týkajících se podpory v nezaměstnanosti. Došlo např. ke zkrácení rozhodného období pro posuzování nároků na podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci ze tří na dva roky, dále uchazeči, kterému náleží z posledního zaměstnání odstupné, odbytné nebo odchodné, se podpora v nezaměstnanosti poskytne až po uplynutí doby, po kterou mu odstupné, odbytné nebo odchodné náleží. Velmi podstatnou změnou je skutečnost, že pokud uchazeči o zaměstnání, kterému vznikl nárok na podporu v nezaměstnanosti a který má z posledního zaměstnání nárok na odstupné, odbytné nebo odchodné, které mu zaměstnavatelem nebylo vyplaceno po skončení pracovního poměru v nejbližším výplatním termínu určeném pro výplatu mzdy nebo platu, poskytne krajská pobočka Úřadu práce ČR kompenzaci.²² Kompenzace se poskytne i v případě, že se uchazeč o zaměstnání dohodl se zaměstnavatelem na pozdějším termínu výplaty odstupného. Kompenzace se poskytne za dobu od zařazení do evidence

---

²² § 44a, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

uchazečů o zaměstnání do uplynutí doby, za kterou mělo být vyplaceno odstupné, odchodné nebo odbytné. V takovém případě začne být podpora v nezaměstnanosti vyplácena až po uplynutí doby, za kterou byla kompenzace poskytnuta.²³

Nárok na podporu v nezaměstnanosti upravuje § 39 zákona o zaměstnanosti, podle kterého má nárok na podporu v nezaměstnanosti uchazeč o zaměstnání, který:

- získal v rozhodném období zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců – rozhodným obdobím jsou poslední 2 roky před zařazením do evidence

- požádal krajskou pobočku Úřadu práce, u které je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti

- není poživitelem starobního důchodu ke dni, k němuž má být podpora v nezaměstnanosti přiznána²⁴

Délka podpůrčí doby – doby poskytování podpory – činí u uchazečů o zaměstnání do 50 let věku 5 měsíců, u uchazečů o zaměstnání od 50 let do 55 let věku 8 měsíců, nad 55 let věku 11 měsíců.

Rozhodující pro stanovení délky podpůrčí doby je věk uchazeče o zaměstnání ke dni podání žádosti o podporu v nezaměstnanosti.²⁵ Nárok na podporu při rekvalifikaci má uchazeč o zaměstnání, který se účastní rekvalifikace zabezpečované krajskou pobočkou úřadu práce a není ke dni, k němuž má být podpora při rekvalifikaci přiznána, poživitelem starobního důchodu.²⁶

---

²³ § 44a, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

²⁴ § 39, Zákon č. 4635/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

²⁵ § 43, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ § 40, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

1.5 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond je jedním ze tří strukturálních fondů Evropské unie, jehož hlavním posláním je snižování nezaměstnanosti, zvyšování zaměstnanosti a pomoc lidem při vstupu na trh práce. Mezi hlavní cíle Evropského sociálního fondu lze řadit pomoc nezaměstnané mládeži při vstupu na trh práce, pomoc dlouhodobě nezaměstnaným, zlepšit přístup a účast na trhu práce pro ženy, pomáhat lidem ze znevýhodněných sociálních skupin, rozvíjet celoživotní vzdělávání, školení a kvalifikací. Z Evropského sociálního fondu jsou podporovány projekty neinvestičního charakteru. Např. rekvalifikace, poradenské aktivity – individuální i skupinové, vzdělávací aktivity, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, speciální programy pro znevýhodněné skupiny.

Základními programy v programovém období 2007 -2013 jsou OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ), OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) a OP Praha – Adaptabilita (OPPA).²⁷

---

²⁷ Evropský sociální fond v ČR. [online]. 2012. [cit. 2012-06-07]. Dostupný na WWW: <<http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-c-cr>>

2. NEZAMĚŠTNANOST

Nezaměstnanost je pojem, který byl naší republice do roku 1989 cizí. Existovala zákonná povinnost pracovat, a kdo nepracoval, byl stíhán pro příživnictví. Mluví se ve své podstatě o plné zaměstnanosti. Problematika nezaměstnanosti u nás vznikla změnou ekonomiky, přesněji přechodem z ekonomiky plánové na ekonomiku tržní. Zpočátku byla u nás nezaměstnanost nízká a toto nízké procento nezaměstnanosti přetrvávalo v naší republice zhruba do roku 1997, kdy se míra nezaměstnanosti zvýšila. V současné době se stala velkým problémem jak sociálním, tak ekonomickým.

Jak uvádí Mareš²⁸ je třeba rozlišovat kdo je nezaměstnaný a kdo jen nepracuje, což souvisí s odlišením práce. Mohu pracovat pro své vlastní potěšení, ale budu nezaměstnaná a naopak nebudu pracovat, a přesto budu zaměstnaná. Zaměstnání tedy souvisí s prací na smluvním základě a za její výkon přísluší odměna. Dle definice **Mezinárodní organizace práce** (*International Labour Organization*, zkratka ILO)²⁹ jsou za nezaměstnané považovány osoby, které jsou schopny a chtějí pracovat, ale v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu, se ztrátou zaměstnání se nesmířily a aktivně hledají zaměstnání, do kterého by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů.³⁰ Tato definice se liší od definice uchazeče o zaměstnání registrovaného na úřadu práce, která je definována v zákoně o zaměstnanosti. Podle této definice se může stát uchazečem o zaměstnání fyzická osoba, která není v pracovněprávním vztahu, není osobou samostatně výdělečně činnou, jednatelem, společníkem, členem představenstva, družstva, vlády, prezidentem, soudcem, nepřipravuje se na budoucí povolání. Dále také osoba, která není

---

²⁸ Mareš, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. . Praha : Sociologické nakladatelství, 1994. str. 16. ISBN 80-901424-9-4

²⁹ ILO (International Labour Organization) byla založena v r. 1919, od r. 1946 je specializovanou agencí systému OSN. Sídli v Ženevě. Cílem je zlepšování pracovních a životních podmínek.

³⁰ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha : Sociologické nakladatelství. 1994. str. 16. ISBN 80-901424-9-4

uznána dočasně práce neschopnou, pobírá peněžitou pomoc v mateřství v době před porodem a 6 týdnů po porodu, není invalidní ve třetím stupni invalidity a rovněž osoba, která nevykonává trest odnětí svobody. Dle zákona o zaměstnanosti je uchazečem o zaměstnání fyzická osoba, která osobně požádala o zprostředkování zaměstnání krajskou pobočku Úřadu práce, v jejímž územním správním obvodu má bydliště, a při splnění zákonem stanovených podmínek je krajskou pobočkou Úřadu práce zařazena do evidence uchazečů o zaměstnání.³¹ Z těchto definic lze tedy vyvodit tři společné znaky nezaměstnanosti – jedná se tedy o osoby práce schopné (věkem, zdravotním stavem), - osoby, které chtějí pracovat a práci hledají, - osoby, které jsou v daném okamžiku bez zaměstnání.

2.1 Příčiny nezaměstnanosti

Příčiny nám vysvětlují, co může k nezaměstnanosti vést. Jednu z hlavních příčin lze spatřovat ve **vysoké minimální mzdě**. Za minimální mzdu považujeme zákonem stanovenou výši minimální hrubé mzdy, pod kterou nesmí zaměstnatel najímat práci na hlavní pracovní úvazek. Minimální mzda je upravena zákonem č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě.³² Existují lidé, kteří by ve skutečnosti práci za nižší mzdu přijali. Stát odůvodňuje zákonem zavedení minimální mzdy tím, že každý má právo pracovat za přiměřenou mzdu. Je otázkou, zda není institut minimální mzdy zneužíván a zda je spravedlivé, když pracují dva na stejné pozici, ale výsledek práce není stejný. Ale zaměstnavatel nemá finanční prostředky na navýšení platu jednoho z nich. Minimální mzda se již od roku 2007 nezměnila a činí 8000,- Kč hrubého měsíčně nebo 48,10 Kč za hodinu.

---

³¹ § 25, Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

³² Nařízení vlády 567/2006 o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí

Další z příčin lze spatřovat v technickém rozvoji, robotizaci, elektronizaci a zavádění automatizace. Všechny uvedené aspekty snižují spotřebu lidské, živé práce.

Mezi další příčiny lze zařadit neochotu stěhovat se za prací – geografický vliv, sociální systém – poskytování sociálních dávek a podpory v nezaměstnanosti. U absolventů škol a mladých lidí lze spatřovat hlavní příčiny v nedostatku praktických zkušeností, nereálných požadavcích na finanční ohodnocení, neochotě přijmout první místo pod úroveň svého vzdělání nebo naopak v nezájmu pracovat ve své profesi.

2.2 Důsledky nezaměstnanosti

Práce je v životě člověka velmi důležitá. Je podmínkou důstojné existence, přináší člověku materiální prospěch a dává mu pocit seberealizace a společenské užitečnosti. Ztrátou zaměstnání o tyto výhody člověk přichází. Každý člověk tuto situaci přijímá a prožívá jinak, pro většinu lidí je ztráta zaměstnání extrémně silnou emocionální zátěží, byť se na tuto situaci připravovali a o ztrátě zaměstnání byli informováni předem.³³

Vliv nezaměstnanosti na psychiku člověka závisí na mnoha faktorech, jako jsou věk uchazeče o zaměstnání, pohlaví, jakou má uchazeč odolnost proti stresu nebo také jak velkou má motivaci k práci. Nezaměstnanost působí odlišně na psychiku staršího člověka a jinak působí na psychiku člověka v mladém nebo středním věku. Rovněž odlišné reakce prožívá člověk, který má zájem pracovat a odlišně reaguje člověk, který bere práci jako nutné zlo. Jiná situace nastává u uchazečů, kteří přicházejí na úřad práce po tzv. náhradní době, jakou je hlavně plný invalidní důchod nebo osobní péče o osobu závislou na péči jiné osoby a tyto náhradní doby jim byly odebrány. Pokud tato doba trvala déle, stal stav pro uchazeče ve velké většině vyhovující, a odebrání

---

³³ BUCHTOVÁ, B. *Psychologické a medicínské aspekty nezaměstnanosti*. Brno : Masarykova univerzita v Brně. 2000. str. 5. ISBN 80-210-2425-9

plného invalidního důchodu nebo osobní péče o osobu závislou na péči jiné osoby, se těmito lidem jeví jako velká nespravedlnost a křivda. Proto pak přicházejí na úřad práce s projevy ukřivdění a někdy i hněvu. Většina takových uchazečů pak hledá viníka.

Ztráta zaměstnání přináší nezaměstnaným osobám předně snížení příjmu finančních prostředků, na kterých je většina rodin závislá. V poslední době je stále větší procento obyvatel závislých na příjmu obou partnerů. A proto ztráta zaměstnání a snížení příjmu jednoho z partnerů může silně zasáhnout do rodinného rozpočtu, čímž dochází ke **snížení životní úrovně**.

Dalším důsledkem, který nelze opomenout, je **ztráta statusu**. Člověk, který byl zaměstnán, najednou dostává status nezaměstnaného, což může být spojeno i se společenskými předsudky. Většinou starší lidé, kteří byli téměř celý život v zaměstnání a najednou jsou bez zaměstnání, berou tuto situaci jako své osobní selhání, často se uzavírají před okolím a společností a uzavírají se do **sociální izolace**. Mají tendenci se vyhýbat zaměstnaným lidem, ale někdy i nezaměstnaným. Situace na ně působí depresivně.

Pokles životní úrovně rodiny a zátěž rodinných vztahů je velmi negativním důsledkem nezaměstnanosti. Sníží se celková životní úroveň a sociální postavení ve společnosti. Často jsou rodiny nucené zavést úsporná opatření, což má značný dopad zvláště v rodinách s dětmi, které se nemohou např. věnovat volnočasovým aktivitám jako dříve. Tyto důsledky mohou vést k napětí v rodině a narušení rodinných vztahů.

Za velmi negativní důsledek nezaměstnanosti je třeba považovat **stres**, který je v mnoha případech příčinou zdravotních problémů, zhoršení zdravotního stavu a celkově negativně působí na psychiku člověka.

Náhlá neočekávaná ztráta zaměstnání je velkým zásahem do života člověka. Ne každý se umí s tímto problémem vyrovnat. Někteří lidé vlivem ztráty zaměstnání upadají do depresí, apatie, ne zřídka sklouznou k alkoholu.³⁴

2.3 Měření nezaměstnanosti

K měření nezaměstnanosti se používá míra nezaměstnanosti. Ke stanovení míry nezaměstnanosti ve v České republice používají dva způsoby. První způsob je dle metodiky Ministerstva práce a sociálních věcí a k výpočtu míry nezaměstnanosti slouží následující vzorec (v %):

$$u = \frac{\text{počet nezaměstnaných}}{\text{ekonomicky aktivní obyvatelstvo}} \times 100$$

Druhou metodiku definuje Mezinárodní organizace práce (ILO) a ta spočívá ve zjišťování míry nezaměstnanosti výběrovým šetřením. Výhodou výběrových šetření je to, že zachycují jak uchazeče o zaměstnání registrované na úřadech práce, tak i nezaměstnané neregistrované.³⁵ Průměrná míra nezaměstnanosti ČR v roce 2011 činila 8,6%, zatímco průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2011 v okrese Kroměříž dosáhla hodnoty 10,8%.

---

³⁴ BUCHTOVÁ, B., *Psychologické a medicínské aspekty nezaměstnanosti*. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 2000. str. 10. ISBN 80-210-2425-9

³⁵ ŠIMEK, M. *Trh práce*. Ostrava : Vysoká škola podnikání, a.s. v Ostravě, 2005. str. 20. ISBN 80-86764-26-5

2.4 Dělení nezaměstnanosti

Nezaměstnanost může být krátkodobá, kdy má uchazeč o zaměstnání dojednané v brzké době nové zaměstnání nebo si práci v krátké době najde. Dále může být nezaměstnanost dlouhodobá – délka evidence je delší než 5 měsíců. Zde je nutné ještě rozlišit, zda se jedná o nezaměstnanost dobrovolnou, kdy uchazeči o zaměstnání vyhovuje jeho současný stav, práci nehledá, vystačí si se sociálními dávkami, nebo zda se jedná o dlouhodobou nezaměstnanost nedobrovolnou, kdy uchazeč práci hledá, ale z různých důvodů se mu nedaří zaměstnat. Dlouhodobá nezaměstnanost – má nepříznivé důsledky jak pro člověka, tak pro společnost. K důsledkům dlouhodobé nezaměstnanosti pro člověka lze prvně přiřadit snížení životní úrovně, napětí v rodině, pocity bezmoci a ztráty motivace. Čím déle je člověk bez zaměstnání, tím má menší šanci si novou práci najít.³⁶

Dlouhodobou nezaměstnaností přichází člověk o finanční odměnu jako hlavní zdroj uspokojování životních potřeb, čímž se dostává do ekonomické nejistoty, přichází o pracovní návyky a dovednosti, o sociální kontakty se spolupracovníky a přáteli. Dlouhodobou nezaměstnaností se člověk ocitá mimo realitu, zmocňuje se jej strach o budoucnost, nejistota a ztrácí důvěru sám v sebe. Většinou se dlouhodobě nezaměstnaný dostává do finanční tísně, i když omezí své výdaje, tak většinou v krátké době po vyčerpání podpory v nezaměstnanosti vyčerpá i své vlastní zdroje a dostává se do velmi tíživé ekonomické situace.

Dlouhodobá nezaměstnanost ve velké míře postihuje osoby, které žijí mimo rodiny a ztratily i sociální kontakty. Tito lidé se většinou kumulují ve skupinkách ve větších městech, ztrácejí sociální kontakty, žijí ze sociálních dávek a práci většinou nehledají. Jejich evidence na úřadu práce je účelová, aby získali sociální dávky, které ve velké míře používají na alkohol. Tyto

---

³⁶ MAREŠ, P. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha : Sociologické nakladatelství. 1994. str. 42. ISBN 80-901424-9-4

dlouhodobě nezaměstnané osoby jsou považovány za rizikové pro společnost, a to jak z hlediska ekonomického, neboť dlouhodobě pobírají od státu sociální dávky, tak z hlediska sociálního, protože žijí v takovém sociálním prostředí, které je většinou jádrem sociálních problémů a často se dostávají do střetu se zákonem. Dlouhodobá nedobrovolná nezaměstnanost má velký vliv na psychiku člověka. Délka evidence na úřadu práce silně ovlivňuje návrat zpět do práce, neboť čím je evidence delší, tím těžší je návrat zpět do pracovního procesu. Pokud člověk dlouhodobě bezvýsledně hledá zaměstnání, upadá do stavu beznaděje z neúspěchu při hledání práce, stává se pasivním, silně frustrovaným, ztrácí motivaci. Nezaměstnanost má mnoho příčin a na základě toho dělíme nezaměstnanost na několik druhů.

Frikční nezaměstnanost – jedná se o nezaměstnanost, která vzniká jako důsledek pohybu lidí, ať již za účelem stěhování a hledání zaměstnání v novém bydlišti nebo z důvodu hledání lepšího zaměstnání. Taková nezaměstnanost je dobrovolná a většinou pouze krátkodobá. Do této skupiny patří i osoby, které prvně vstupují na pracovní trh. Nezaměstnaní práci hledají a poměrně rychle nacházejí nové pracovní místo, plynule přechází z jednoho pracovního místa na místo druhé.³⁷

Strukturální (a technologická) nezaměstnanost – tato forma nezaměstnanosti vzniká jako důsledek zavádění nových technologií do výroby, živá práce je nahrazena technikou. Strukturální nezaměstnaností bývají postižena zejména menší města, která jsou závislá na jednom větším podniku.

Cyklická a sezonní nezaměstnanost – jedná se o krátkodobou nezaměstnanost, která je ovlivněna druhem práce, odvětvím, závislá na počasí nebo je dána výkyvy ve spotřebě. Sezonní nezaměstnanost je typická pro oblasti zaměřené např. na zemědělství nebo lesnictví.

Skrytá nezaměstnanost – jak lze vyvodit z názvu, je to forma nezaměstnanosti, kdy si nezaměstnaná osoba nehledá práci a ani se jako

---

³⁷ BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost. Psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha : Grada. 2002. str. 66. ISBN 80-247-9006-8

nezaměstnaná neregistruje. Do této skupiny patří zejména ženy v domácnosti, mladiství, osoby s nízkou kvalifikací nebo osoby s vysokým věkem, dále také nezaměstnaní, kteří nejsou na úřadu práce evidováni a práci si hledají sami.

Neúplná nezaměstnanost – forma nezaměstnanosti, při které musí zaměstnanec akceptovat zkrácení pracovní doby, neboť zaměstnavatel pro něj nemá práci na celý úvazek. Případně se o jedno pracovní místo dělí dva zaměstnanci.

Nepřavá nezaměstnanost – tuto skupinu uchazečů o zaměstnání tvoří zejména lidé, kteří práci nehledají, ale spíše se snaží vyčerpát podporu v nezaměstnanosti a po jejím vyčerpání evidenci ukončí. Nebo podporu nevyčerpají, zaměstnají se na krátkou dobu a opakovaně se evidují na úřadu práce s novým nárokem na podporu v nezaměstnanosti. Do této skupiny se řadí i osoby, které se registrují na úřadu práce a zároveň nelegálně pracují.

Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost – dobrovolnou nezaměstnaností je označován stav, kdy se osoba sama rozhodne ukončit pracovní poměr, práci hledá, ale není ochotna pracovat za mzdu, která pro ni není akceptovatelná a zdá se jí příliš nízká, anebo práci nehledá, často žije z podpor nebo občasného přívýdělku, případně jí toto umožňuje její ekonomická situace. Na úřadech práce bývají vedeni tzv. „rentiéři“, uchazeči o zaměstnání, kteří práci nehledají a pobírají rentu od bývalého zaměstnavatele. Za dobrovolnou nezaměstnanost se někdy považuje i frikční nezaměstnanost, kdy osoba ukončí pracovní poměr dobrovolně na krátkou dobu z důvodu hledání nového zaměstnání.³⁸

Naopak nedobrovolná nezaměstnanost je stav, kdy lidé aktivně hledají práci, ale práce se jim najít nedaří, a to i přestože že by byli ochotni přijmout práci za dané mzdové tarify.³⁹ Nedobrovolná nezaměstnanost je naopak od

---

³⁸ BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost. Psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha : Grada. 2002. str. 65. ISBN 80-247-9006-8

³⁹ KUBA, Z., UJEC, J. *Makroekonomie*. Ostrava : VŠ Podnikání a.s. 2005. str. 52. ISBN 80-86764-20-6

dobrovolné nezaměstnanosti velkým problémem jak pro samotného člověka,
tak pro stát.

3. RIZIKOVÉ SKUPINY UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ

V současné době se může stát nezaměstnaným téměř každý člověk. Ovšem ne všichni se s takovou situací vyrovnávají stejným způsobem a také ne každý si dokáže snadno najít novou práci. Jednotlivé sociální skupiny mají odlišné schopnosti reagovat na změny trhu práce a ne všichni mají stejné možnosti při hledání zaměstnání. Uplatnění člověka na trhu práce je ovlivněno řadou faktorů, mezi které řadíme věk, zdravotní stav, pohlaví, vzdělání, příslušnost k etnické skupině. Existují osoby, pro které je hledání zaměstnání velmi obtížným a ztráta zaměstnání je u nich rovněž častějším jevem. Takové osoby zařazujeme do tzv. rizikových skupin uchazečů o zaměstnání a je třeba jim věnovat zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání. Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání vymezuje Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti jako uchazeče o zaměstnání, kteří pro svůj zdravotní stav, věk, péči o dítě nebo z jiných vážných důvodů potřebují zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání.⁴⁰ Takto specifikuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání zákon s účinností od ledna 2012. Změna zákona o zaměstnanosti odstraňuje dosavadní taxativní výčet skupin osob, které požívaly zvýšenou ochranu na trhu práce.

V zákoně o zaměstnanosti zůstává pouze obecné ustanovení o ochraně ohrožených skupin a specifická ochrana zdravotně postižených. V dosavadním znění zákona, který byl platný do konce roku 2011, zvýšenou ochranu na trhu práce měly fyzické osoby se zdravotním postižením, fyzické osoby do 20 let věku, těhotné ženy, kojící ženy a matky do devátého měsíce po porodu, fyzické osoby pečující o dítě do 15 let věku, fyzické osoby starší 50 let věku, fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců a fyzické osoby, které potřebují zvláštní pomoc. Těmito osobami se rozumí zejména fyzické osoby, které se přechodně ocitly v mimořádně obtížných poměrech nebo které v nich žijí, fyzické osoby společensky

---

⁴⁰ § 33, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

nepřizpůsobené, fyzické osoby po ukončení výkonu trestu odnětí svobody nebo po propuštění z výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence a fyzické osoby se sociokulturně znevýhodněného prostředí.⁴¹

3.1 Fyzické osoby do 20 let věku

Jak již sám název napovídá, patří do této skupiny mladí lidé, kteří jsou vedeni v evidenci úřadu práce. Ať už jsou to absolventi středních škol, kteří poprvé vstupují na trh práce, tak osoby starší 15 let, ale mladší 18 let. V konkurenci s ostatními skupinami jsou značně znevýhodněni, neboť nemají praktické zkušenosti a chybí jim základní pracovní návyky. Ale také nemají pracovní kontakty, díky kterým by se lépe orientovali na trhu práce. Pokud si absolventi středních škol a mladiství neosvojí, krátce po ukončení školy, pracovní návyky, nejsou většinou schopni pracovat ani v dospělosti a končí jako dlouhodobě evidovaní uchazeči o zaměstnání nebo se jejich evidence na úřadu práce často opakují. Nežřídká sklouznou k takovému způsobu života, který vede až k sociálně patologickému chování a k vyřazení ze společnosti. Proto je důležité, aby mladým lidem, kteří poprvé vstupují na pracovní trh, nabídla svou pomoc společnost.

Hlavními rizikovými faktory této skupiny jsou vzdělání a věk. Pokud mladý člověk nedokončil vzdělání a nemůže se prokázat alespoň výučním listem, je velmi těžké jeho uplatnění na trhu práce.

Rovněž věk je velmi rizikovým faktorem, neboť spousta mladých lidí nemá přesně vyhraněnou představu o tom, co by chtěla dělat. V takových případech jsou uchazeči zařazováni k poradenským pohovorům, využívá se bilanční diagnostika, např. COMDI, jsou zařazováni do skupinových akcí, kde se učí například jak jednat se zaměstnavatelem nebo psát životopis.

---

⁴¹ § 33 Zákon č. 4335/2004 Sb., o zaměstnanosti

Výhodou této skupiny je velká flexibilita a ochota stěhovat se za prací. Většinou se stěhují do větších měst, kde je více pracovních příležitostí, v mnoha případech odjíždí pracovat do zahraničí.

3.2 Těhotné ženy, kojící ženy a matky do devátého měsíce po porodu

Ženy na pracovním trhu nemají velmi příznivé postavení. Zaměstnavatelé na volné pracovní místo přijmou raději muže, neboť ti nejsou tak zatíženi starostmi o rodinu, domácnost a děti. Za prací mohou dojíždět i několik kilometrů, naopak u žen je obvykle nesnadné skloubit pracovní a mateřské povinnosti. Dalším z důvodů, proč zaměstnavatelé upřednostňují na pracovním trhu muže, je i skutečnost, že ženy s malými dětmi mají časté pracovní absence a velmi častým jevem je požadavek ženy na zkrácení pracovní doby.⁴²

3.3 Fyzické osoby se zdravotním postižením

Fyzickým osobám, které jsou zdravotně handicapovány, se na trhu práce poskytuje zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání. Za osoby se zdravotním postižením se podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti považují:

- a) fyzické osoby, které byly uznány orgánem sociálního zabezpečení invalidními ve třetím stupni invalidity, jedná se o osoby s těžším zdravotním postižením

---

⁴² BUCHTOVÁ, B. *Nezaměstnanost. Psychologický, ekonomický a sociální problém*. Praha : Grada. 2002. str. 65. ISBN 80-247-9006-8

- b) fyzické osoby, které byly orgánem sociálního zabezpečení uznány invalidními v prvním nebo druhém stupni invalidity
- c) fyzické osoby, které byly uznány rozhodnutím Úřadu práce ČR, krajské pobočky, vydaným kontaktním pracovištěm, zdravotně znevýhodněnými. Za osobu zdravotně znevýhodněnou je považována osoba, která má zachovanou schopnost vykonávat soustavnou činnost, ale její schopnosti jsou podstatně omezeny z důvodu dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu. „Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se pro účely tohoto zákona považuje nepříznivý stav, který podle poznatků lékařské vědy má trvat déle než jeden rok a podstatně omezuje psychické, fyzické nebo smyslové schopnosti a tím i schopnost pracovního uplatnění.“⁴³

3.4 Fyzické osoby pečující o dítě do 15 let věku

Přestože jsou odbourávány rozdíly v postavení mužů a žen na trhu práce, stále přetrvává rozdělení rolí matky a otce a péči o děti zajišťuje v drtivé většině žena. Převážně ženy zůstávají s dětmi na rodičovské dovolené, v případě nemoci dítěte jsou to opět matky, které zajišťují jejich péči. Z tohoto důvodu se stávají pro zaměstnavatele málo atraktivními a zaměstnavatel je odmítá zaměstnat. V této skupině jsou na trhu práce nejvíce znevýhodněné matky s dětmi v předškolním věku, matky po mateřské dovolené, matky staršího věku a osamělé matky.

Ženy často řeší jak dosáhnout harmonizace vztahu mezi rodinou a zaměstnáním, jak nejlépe sladit pracovní povinnosti s povinnostmi v rodině.⁴⁴ V mnoha případech dávají přednost rodinným povinnostem a zůstávají dlouhodobě v evidenci úřadu práce.

---

⁴³ § 67, Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

⁴⁴ SIROVÁTKA, Tomáš. *Rodina, zaměstnání a sociální politika*. Brno : Albert. 2006. str. 23. ISBN 80-732-6104-9

3.5 Fyzické osoby starší 50 let

Velmi rizikovou skupinou na trhu práce jsou osoby, které dosáhly padesáti let věku. Hlavním problémem u této skupiny je skutečnost, že se hůře přizpůsobují změnám a špatně na ně reagují. Zvláště pak takové osoby, které, po padesátém roce života, přišli o práci poprvé, jsou tedy prvně nezaměstnanými a celý svůj život strávili u jednoho zaměstnavatele. Tito lidé pak velmi těžce nesou ztrátu zaměstnání, neboť jsou si vědomi, že mají malou šanci na znovuzískání zaměstnání i z toho důvodu, že takových uchazečů často dochází ke kumulaci více rizikových faktorů. Mezi ně řadíme nejen věk, ale i zdravotní omezení, nedostatečné vzdělání a v neposlední řadě i samotnou dlouhodobou evidenci.

3.6 Fyzické osoby vedeny na úřadu práce nepřetržitě déle jak 5 měsíců

Osoby z této skupiny jsou označovány za dlouhodobě evidované uchazeče o zaměstnání. Na jedné straně se jedná o osoby, které přišli o zaměstnání z důvodu strukturálních změn ve výrobě a jejich profese je velmi úzce specializovaná, dále se může jednat o osoby se zdravotním postižením, kterým se nedaří najít uplatnění na trhu práce. Na druhé straně se jedná o osoby, které jsou evidovány na úřadu práce hlavně z důvodu výhod plynoucích ze sociálního zabezpečení.

Tato skupina se považuje za rizikovou z mnoha důvodů, např. hrozící ztráta pracovních návyků, obtížně se přizpůsobují novým podmínkám, zvykli si na zaběhnutý stereotyp života, věková bariéra, často pečují o svěřenou osobu.

3.7 Fyzické osoby, které potřebují zvláštní pomoc

Do této kategorie se řadí osoby, které se přechodně ocitly v mimořádně obtížných životních situacích nebo životních poměrech, nebo které v těchto poměrech žijí. Dále sem řadíme osoby, které jsou společensky nepřizpůsobivé, fyzické osoby po ukončení výkonu trestu odnětí svobody nebo osoby propuštěné z výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence a fyzické osoby ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.

4. ANALÝZA NEZAMĚSTNANOSTI V LETECH 2001-2010

Praktická část se bude zabývat obsahovou analýzou rizikových skupin uchazečů o zaměstnání na trhu práce na Kroměřížsku v letech 2001-2010. Na úvod této kapitoly bude uvedena stručná charakteristika regionu.

4.1 Charakteristika regionu

Kroměřížský region je od 1. 1. 2000 součástí Zlínského kraje. Sousedí na své nejdelší hranici s regionem zlínským a přerovským, dále pak s prostějovským, hodonínským, uhersko-hradišťským, vyškovským a vsetínským. Vzhledem ke své rozloze 799 km² patří mezi menší regiony.

Centrální část regionu leží v nížině kolem řeky Moravy, která protíná tento region v délce 20,5 km. Povrch tvoří z větší části roviny Dolnomoravského úvalu a mírné pahorkatiny, které na severu vybíhají v Hostýnské vrchy a na jihu v Chříby a Litenčické vrchy.

Pokud pohlížíme na region z hospodářského hlediska, jedná se o oblast zemědělsko-průmyslovou. Z hlediska zemědělského poskytuje tato oblast velmi dobré podmínky pro zemědělskou produkci, a to jednak díky kvalitě zemědělské půdy, a také díky rozmanitosti krajinných typů. Z hlediska průmyslového se k hlavním oborům regionu řadí zejména strojírenská výroba (Hulínsko), nábytkářský průmysl (Koryčansko), elektrotechnický průmysl (Kroměřížsko) a chemický průmysl (Chropyněsko).

Osídlení oblasti se soustřeďuje do sedmi větších měst, jsou to samozřejmě samotné město Kroměříž, dále pak Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Hulín, Chropyně, Koryčany a Morkovice-Slížany.

4.2 Analýza nezaměstnanosti v letech 2001 – 2010

Cílem praktické části je statistická analýza vývoje nezaměstnanosti na Kroměřížsku v letech 2001 – 2010 zaměřená na analýzu rizikových skupin uchazečů o zaměstnání. Dále práce analyzuje vývoj nezaměstnanosti z pohledu délky evidence, tedy dlouhodobou evidenci.

Použitou metodou k dosažení cílů je statistická analýza údajů získaných ze zpráv o situaci na trhu práce Úřadu práce v Kroměříži a ze statistik Ministerstva práce a sociálních věcí. Statistická analýza je metoda zaměřená na analýzu číselných údajů. Jejím úkolem je dát význam údajům, které byly sbírkou čísel nebo hodnot. Výsledky statistické analýzy budou vyhodnoceny a zaznamenány v tabulkách a grafech.

Praktická část bude zaměřena rovněž na nástroje jak aktivní politiky zaměstnanosti, které byly využity úřadem práce ke zvýšení zaměstnanosti nebo zaměstnatelnosti uchazečů o zaměstnání ve sledovaném období a hrazeny z prostředků národní APZ, tak na možnosti realizace projektů, které byly hrazeny z prostředků Evropského sociálního fondu, případně v jejich kombinaci.

4.2.1 Analýza roku 2001

Tabulka č. 1: Uchazeči v roce 2001

2001	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	5025	599	609	413	107	9,90
Leden	5335	942	686	446	118	10,38
Únor	5280	474	529	376	111	10,28
Březen	5172	511	619	427	99	10,07
Duben	4976	519	715	483	129	9,80
Květen	4789	463	650	436	124	9,43
Červen	4859	619	549	370	115	9,57
Červenec	5117	771	513	353	108	10,15
Srpen	5096	541	562	382	85	10,11
Září	4963	638	771	508	116	9,84
Říjen	4908	673	728	478	109	9,73
Listopad	4848	534	594	428	112	9,61
Prosinec	4957	502	393	265	62	9,83

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2001, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2001 hodnoty 9,83%, zatímco průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2001 byla 9,90%. Míra nezaměstnanosti ČR k 31. 12. 2001 činila 8,9%.

Z uvedené tabulky vyplývá, že nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo evidováno v měsíci lednu, kdy bylo zároveň do evidence přijato nejvíce uchazečů o zaměstnání a rovněž byla nejvyšší míra nezaměstnanosti. Nejvíce ukončených evidencí bylo v měsíci září.

Dle § 9 Zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti byla v době platnosti tohoto zákona věnována zvýšená péče uchazečům, které charakterizuje tabulka č. 2.⁴⁵ K těmto uchazečům řadí Úřad práce v Kroměříži i kategorie osob se základním vzděláním, jejichž uplatnění na trhu práce je komplikované a vyznačuje se vysokým podílem dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání.

Tabulka č. 2: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2001

	30. 6. 2001		31. 12. 2001		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	4859	100	4957	100	4908	100
Uchazeči se ZPS	726	14,94	711	14,34	719	14,64
Absolventi a mladiství	736	15,15	785	15,84	761	15,49
Uchazeči se zákl.vzd.	1106	22,76	1087	21,93	1097	22,34
Uchazeči nad 50 let věku	736	15,15	741	14,95	739	15,05
Pečující o dítě do 15 let	850	17,49	864	17,43	857	17,46

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2001, Úřad práce v Kroměříži

Z tabulky vyplývá, že nejvyšší podíl na nezaměstnanosti vykazuje skupina uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním, další ohroženou skupinou jsou pak osoby s dětmi do 15 let věku a absolventi a mladiství. U této skupiny jsou typickým jevem výkyvy během roku, které jsou ovlivněny přílivem čerstvých absolventů ve 3. čtvrtletí roku.

⁴⁵ § 9, Zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti

Tabulka č. 3: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2001

	30. 6. 2001		31. 12. 2001		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	2852	58,70	2806	56,61	2829	57,64
Uchazeči se ZPS	539	74,24	534	75,11	537	74,62
Absolventi a mladiství	322	43,75	250	31,85	286	37,58
Uchazeči se zákl.vzd.	761	68,81	738	67,89	750	68,35
Uchazeči nad 50 let věku	496	67,39	497	67,07	497	67,23
Pečující o dítě do 15 let	581	68,32	581	67,25	581	67,79

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2001, Úřad práce v Kroměříži

Z analýzy dlouhodobé nezaměstnanosti rizikových skupin uchazečů o zaměstnání je patrné, že nejvíce ohroženou skupinou z pohledu dlouhodobé nezaměstnanosti jsou osoby se zdravotním omezením, u více než ¾ těchto uchazečů se jedná o dlouhodobou nezaměstnanost. Podíl dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání vyšší než 60% vykazují také uchazeči se základním vzděláním, osoby pečující o děti do 15 let, uchazeči nad 50 let věku.

K vyšší uplatnitelnosti rizikových skupin uchazečů o zaměstnání na trhu práce bylo využito nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, včetně rekvalifikací. Problémem v roce 2001 byla skutečnost, že v druhé polovině roku došlo ke snížení rozpočtu, což mělo za následek absolutní snížení počtu uzavíraných dohod a umístěných uchazečů zejména v oblasti společensky účelových pracovních míst (SÚPM) s dotací na mzdu a poskytování odborných praxí pro absolventy s ukončeným studiem v roce 2001.⁴⁶

Součástí Programu aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2001 byl Projekt absolvent, jehož cílem bylo nalézt uplatnění a poskytnout rekvalifikaci absolventům škol a mladistvým. V rámci tohoto byl realizován Projekt 6+1

⁴⁶ Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2001. Úřad práce Kroměříž

a projekt Asistent k postižným dětem. Projekt 6+1 byl realizován ve 2. čtvrtletí roku 2001 v rámci snížení dlouhodobé nezaměstnanosti absolventů škol, kteří ještě nikdy nepracovali. Úřad práce v rámci tohoto projektu nabídl zaměstnavatelům možnost úhrady plných mzdových nákladů absolventů škol, včetně všech odvodů, po dobu 6 měsíců. Zaměstnavatel hradil pouze 1 měsíc. Podmínkou pro projekt bylo uzavření pracovního poměru minimálně na 7 měsíců. Tato akce se setkala s příznivým ohlasem ze strany zaměstnavatelů, ale negativem bylo to, že došlo zejména v počáteční fázi k nepochopení důležitosti této akce ze strany některých pracovníků úřadu práce, čímž se stalo, že na některá místa nebyli posláni vhodní uchazeči. Určitý vliv sehrála i skutečnost, že tento projekt byl realizován v období, kdy ne všichni uchazeči již byli seznámeni s výsledkem přijímacích řízení na vysoké školy, tudíž jejich aktivita při hledání zaměstnání byla utlumena.

4.2.2 Analýza roku 2002

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2002 hodnoty 11,04%, průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2002 na Kroměřížsku byla 10,26%, zatímco v České republice dosáhla míra nezaměstnanosti průměrné hodnoty 9,80%.

Z tabulky č. 4 vyplývá, že nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo evidováno v měsíci prosinci, kdy byla zároveň nejvyšší míra nezaměstnanosti a bylo nejméně vyřazených uchazečů. Nejvíce nově přijatých uchazečů bylo v měsíci lednu, ovšem míra nezaměstnanosti v měsíci lednu se blížila ročnímu průměru, což je možná i důsledek toho, že v lednu 2002 bylo nejvíce ukončených evidencí.

Tabulka č. 4: Uchazeči v roce 2002

2002	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	5121	632	588	419	103	10,26
Leden	5199	1051	809	595	63	10,34
Únor	5093	489	595	466	133	10,13
Březen	4949	520	664	516	185	9,85
Duben	4771	566	744	522	176	9,57
Květen	4664	461	568	420	95	9,35
Červen	4771	623	516	365	108	9,57
Červenec	5169	857	459	273	59	10,36
Srpen	5279	552	442	308	62	10,58
Září	5395	829	713	455	94	10,81
Říjen	5321	606	680	474	123	10,70
Listopad	5358	502	465	335	71	10,78
Prosinec	5487	526	397	294	61	11,04

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2002, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

Tabulka č. 5: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

	30. 6. 2002		31. 12. 2002		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	4771	100	5487	100	5129	100
Uchazeči se ZPS	764	16,01	872	15,89	818	15,95
Absolventi a mladiství	709	14,86	940	17,13	825	16,07
Uchazeči se zákl.vzd.	1111	23,29	1263	23,02	1187	23,14
Uchazeči nad 50 let věku	852	17,86	975	17,77	914	17,81
Pečující o dítě do 15 let	918	19,24	962	17,53	940	18,32

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2002, Úřad práce v Kroměříži

Stejně jako v předcházejícím roce 2001, tradičně nejvyšší podíl na nezaměstnanosti i v roce 2002 vykazuje skupina uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním, další ohroženou skupinou jsou pak osoby pečující o děti do 15 let a uchazeči nad 50 let věku.

Počet uchazečů se základním vzděláním v průběhu roku kolísá, ovšem v prosinci dosáhl maxima – 1263 uchazečů se základním vzděláním. Tato skupina je riziková především z hlediska omezeného uplatnění na trhu práce, neboť klesá nabídka volných pracovních míst a navíc rostou požadavky na vzdělání, znalosti a dovednosti. Některé případy lze řešit rekvalifikací, ale pro uchazeče se základním vzděláním jsou i tyto možnosti značně omezené. V roce 2002 rostl také počet uchazečů v kategorii osob pečujících o děti do 15 let věku.

Tabulka č. 6: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin

	30. 6. 2002		31. 12. 2002		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	2661	55,77	3042	55,44	2852	55,60
Uchazeči se ZPS	549	71,86	640	73,39	595	72,68
Absolventi a mladiství	284	40,00	282	30,00	283	35,0
Uchazeči se zákl.vzd.	735	66,16	827	65,48	781	65,79
Uchazeči nad 50 let věku	514	60,33	608	62,36	561	61,37
Pečující o dítě do 15 let	573	62,42	635	66,01	604	64,25

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2002, Úřad práce v Kroměříži

Z pohledu dlouhodobé evidence je situace poněkud odlišná. Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných vykazuje stejně jako v roce 2001 kategorie osob se zdravotním postižením, následují osoby pečující o děti do 15 let věku, uchazeči se základním vzděláním a uchazeči nad 50 let věku. Pro kategorii

absolventů a mladistvých opět platí výkyvy v průběhu roku způsobené přílivem čerstvých absolventů.

Pokud se jedná o skupinu uchazečů nad 50 let věku, lze konstatovat, že tato skupina úzce souvisí se skupinou uchazečů se základním vzděláním. Uchazeče vyššího věku lze z větší části zařadit do skupiny se základním vzděláním nebo k vyučencům. Uchazeči s vyšším věkem mají zejména problém se znalostmi PC, což je častý požadavek u hlášených volných pracovních míst. Proto se úřad práce snaží těm uchazečům pomoci některou z forem aktivní politiky zaměstnanosti.

Kromě možností aktivní politiky zaměstnanosti byly využity i možnosti oddělení poradenství, a to zejména poradenství pro specifické skupiny. Toto bylo v roce 2002 zaměřeno zejména na uchazeče s evidencí nad 2 roky. Vytypovaní uchazeči byli rozděleni do 4 kategorií:

- obtížně umístitelní – veškerá snaha o pomoc uchazečům v této kategorii selhala, jednalo se o typy sociálně nepřizpůsobivé, které nejsou schopny trvalého zaměstnání. Uchazeči v této kategorii nebyli přijatelní ani na veřejně prospěšné práce
- dlouhodobě nezaměstnaní, kteří práci nehledali, na úřadu práce byli evidováni účelově za účelem získání sociálních dávek
- matky – hledající práci pouze na ranní směnu nebo s požadavkem úpravy pracovní doby, případně zkráceného pracovního úvazku
- klienti, kteří otevřeně přiznali, že si práci nehledají, rezignovali a upadli do pasivity. Těmto uchazečům byla nabídnuta možnost navštěvovat JOB klub.

V roce 2002 realizovalo poradenství pro specifické skupiny 2 Junior kluby pro absolventy odborných učilišť a praktických škol a dále proběhly 2 JOB kluby pro dlouhodobě nezaměstnané a pro dlouhodobě nezaměstnané matky po rekvalifikaci.

4.2.3 Analýza roku 2003

Tabulka č. 7: Uchazeči v roce 2003

2003	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	5793	625	576	393	92	11,24
Leden	5731	795	551	368	68	11,41
Únor	5784	457	404	288	66	11,52
Březen	5782	564	566	424	108	11,52
Duben	5491	504	795	575	154	10,66
Květen	5420	501	572	396	82	10,57
Červen	5635	682	467	335	80	10,99
Červenec	5911	866	590	383	124	11,34
Srpen	5967	561	505	340	77	11,45
Září	5972	812	807	491	99	11,46
Říjen	5892	604	684	469	97	11,22
Listopad	5859	510	543	386	101	11,15
Prosinec	6077	643	425	261	49	11,57

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2003, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2003 hodnoty 11,57%, průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2003 na Kroměřížsku byla 11,24%, zatímco v České republice dosáhla míra nezaměstnanosti průměrné hodnoty 10,3%.

Zatímco v předcházejících letech byl maximální počet nově zaevidovaných uchazečů o zaměstnání v měsíci lednu, v roce 2003 se nejvíce uchazečů o zaměstnání evidovalo v měsíci červenci. Dalším negativem roku 2003 je celkový počet uchazečů o zaměstnání v prosinci. Tento počet překročil

poprvé v historii úřadu práce hranici 6000. Historické maximum bylo zaznamenáno i u míry nezaměstnanosti, která v prosinci 2003 dosáhla 11,57%.

Tabulka č. 8: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

	30. 6. 2003		31. 12. 2003		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	5635	100	6077	100	5856	100
Uchazeči se ZPS	923	16,38	948	15,60	936	15,99
Absolventi a mladiství	932	16,54	1121	18,45	1027	17,53
Uchazeči se zákl.vzd.	1300	23,07	1354	22,28	1327	22,66
Uchazeči nad 50 let věku	1091	19,36	1078	17,74	1085	18,52
Pečující o dítě do 15 let	960	17,04	1082	17,80	1021	17,42

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2003, Úřad práce v Kroměříži

Jako každý rok, i v roce 2003 nejvyšší podíl na nezaměstnanosti stabilně vykazuje skupina uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním, ovšem v roce 2003 následují uchazeči nad 50 let věku, další ohroženou skupinou jsou pak absolventi a mladiství. Stejně jako v předchozích letech, tak i v roce 2003, začal počet absolventů růst v měsíci červnu, kdy se projevil příchod čerstvých absolventů do evidence. Maximální počet absolventů byl zaznamenán v září, kdy jejich počet dosáhl 1179, což je 2. nejvyšší údaj v historii Úřadu práce v Kroměříži.

Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných vykazuje stejně jako v předcházejících letech kategorie osob se zdravotním postižením, následují uchazeči se základním vzděláním, osoby pečující o děti do 15 let věku a uchazeči nad 50 let věku. Pro kategorii absolventů a mladistvých opět platí výkyvy v průběhu roku způsobené přílivem čerstvých absolventů.

Tabulka č. 9: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin

	30. 6. 2003		31. 12. 2003		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	3332	59,13	3484	57,33	3408	58,19
Uchazeči se ZPS	711	77,03	721	76,05	716	76,49
Absolventi a mladiství	437	46,89	409	36,49	423	41,69
Uchazeči se zákl. vzděláním	915	70,38	926	68,39	921	69,36
Uchazeči nad 50 let věku	661	60,59	703	65,21	682	62,85
Pečující o dítě do 15 let	636	66,25	682	63,03	659	64,54

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2003, Úřad práce v Kroměříži

V roce 2003 byly realizovány pro rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání programy formou praktické rekvalifikace ŠANCE Chotěboř, která byla určena pro mladé uchazeče se základním vzděláním. Dále byly realizovány 2 motivační kurzy pro dlouhodobě nezaměstnané.

4.2.4 Analýza roku 2004

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2004 hodnoty 11,86%, průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2004 na Kroměřížsku byla 11,63%, zatímco v České republice dosáhla míra nezaměstnanosti průměrné hodnoty 8,3%.

V roce 2004 bylo opět nejvíce nově přijatých uchazečů o zaměstnání v měsíci lednu, ovšem nejvíce evidovaných uchazečů o zaměstnání vykazoval úřad práce v únoru, kdy také zaznamenal nevyšší míru nezaměstnanosti v uvedeném roce.

Tabulka č. 10: Uchazeči v roce 2004

2004	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	6256	638	603	430	79	11,63
Leden	6484	960	553	372	59	12,44
Únor	6496	513	501	375	58	12,46
Březen	6459	570	607	448	82	12,39
Duben	6160	492	791	621	180	12,01
Květen	5881	484	763	578	108	11,46
Červen	5931	651	601	460	95	11,56
Červenec	6254	794	471	310	49	11,15
Srpen	6274	556	536	355	46	11,16
Září	6254	768	788	514	84	10,98
Říjen	6196	558	616	440	64	11,03
Listopad	6189	589	596	413	65	11,07
prosinec	6493	718	414	275	58	11,86

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2004, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

V roce 2004 došlo z hlediska analýzy rizikových skupin ke změně proti předcházejícím rokům, nejvyšší podíl na nezaměstnanosti vykazovali uchazeči do 25 let věku, následovala skupina uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním. Obě rizikové skupiny překročily průměrnou hodnotu 22%. K hodnotě 20% se přiblížila i kategorie uchazečů nad 50 let věku.

Od 1. 10. 2004 v souvislosti s platností zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti došlo i k některým změnám ve vymezení kategorií, kterým je při zprostředkování zaměstnání věnována zvýšená péče. Kategorie fyzické osoby se zdravotním postižením byla nahrazena fyzickými osobami se zdravotním postižením, uchazeči o zaměstnání do 25 let věku a absolventi VŠ nahradili kategorii absolventů škol a mladistvých.

Tabulka č. 11: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

	30. 6. 2004		31. 12. 2004		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	5931	100	6493	100	6212	100
Uchazeči se ZP	974	16,42	1049	16,16	1012	16,28
Absolventi a mladiství	511	8,62	686	10,57	599	9,63
Uchazeči se zákl.vzd.	1345	22,68	1409	21,70	1376	22,15
Uchazeči do 25 let věku	1427	24,06	1576	24,27	1502	24,17
Uchazeči nad 50 let věku	1101	18,56	1303	20,07	1202	19,34
Pečující o děti do 15 let	1091	18,39	1052	16,20	1072	17,24

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2003, Úřad práce v Kroměříži

Tabulka č. 12: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin

	30. 6. 2004		31. 12. 2004		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	3557	59,97	3731	57,46	3644	58,71
Uchazeči se ZPS	748	76,80	799	76,17	774	76,43
Absolventi a mladiství	216	42,27	163	23,76	189	31,63
Uchazeči se zákl.vzd.	1009	75,02	996	70,69	1003	72,86
Uchazeči do 25 let věku	771	54,03	619	39,28	695	46,27
Uchazeči nad 50 let věku	744	67,57	872	66,92	808	67,22
Pečující o děti do 15 let	746	68,38	784	74,52	765	71,36

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2004, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných vykazuje stejně jako v předcházejících letech kategorie osob se zdravotním postižením, následují uchazeči se základním vzděláním, osoby pečující o děti do 15 let věku a uchazeči nad 50 let věku. Pro kategorii absolventů a mladistvých opět platí výkyvy v průběhu roku způsobené přílivem čerstvých absolventů.

V uvedeném roce došlo k zásadním změnám, které ovlivnily trh práce. Od 1. 10. 2004 vstoupil v platnost nový zákon o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb.⁴⁷ Tento zákon mění některé používané termíny, místo hmotného zabezpečení se používá termín podpora v nezaměstnanosti, osoby se změněnou pracovní schopností jsou dále uvedeny jako osoby se zdravotním postižením. Nově tento zákon zavádí možnost souběhu evidence s výkonem činnosti na základě pracovního nebo služebního poměru nebo na základě dohod konaných mimo pracovního poměru, pokud tato činnost byla vykonávána v rozsahu kratším než polovina stanovené týdenní pracovní doby a měsíční odměna nepřesáhla polovinu minimální mzdy.

Nový zákon přináší zpřísnění nároku na podporu v nezaměstnanosti. Před účinností tohoto zákona se do odpracované doby započítávalo i studium jako náhradní doba na podporu v nezaměstnanosti, čímž absolventi škol získali potřebnou dobu odpracovaných 12 měsíců v posledních třech letech a byla jim poskytována podpora v nezaměstnanosti. Tímto zpřísněním přišli absolventi o poskytování podpor v nezaměstnanosti.

Naopak došlo k prodloužení podpůrčí doby pro poskytování podpory v nezaměstnanosti, uchazečům o zaměstnání nad 50 let věku se prodloužila podpůrčí doba na 9 měsíců a uchazečů o zaměstnání nad 55 let věku na 12 měsíců.

Nově byl zaveden překlenovací příspěvek, kterého s platností nového zákona od 1. 10. 2004 využilo 5 žadatelů. Všechny 5 žádosti bylo vyřízeno kladně.

---

⁴⁷ Zákon 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

4.2.5 Analýza roku 2005

Tabulka č. 13: Uchazeči v roce 2005

2005	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	6299	617	628	421	90	11,53
Leden	6798	874	569	395	50	12,45
Únor	6645	425	578	401	87	12,08
Březen	6533	487	599	420	98	11,88
Duben	6151	469	851	674	176	11,30
Květen	6027	538	662	498	118	11,08
Červen	6071	598	554	366	95	11,15
Červenec	6222	665	514	307	59	11,49
Srpen	6257	619	584	343	49	11,58
Září	6333	915	839	477	93	11,62
Říjen	6090	522	765	506	85	11,03
Listopad	6097	609	602	395	85	10,99
Prosinec	6358	679	418	272	87	11,69

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2005, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2005 hodnoty 11,69%, průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2005 na Kroměřížsku byla 11,53%, zatímco v České republice dosáhla míra nezaměstnanosti průměrné hodnoty 8,9 %. Nejvíce evidovaných uchazečů o zaměstnání bylo opět v měsíci lednu, ovšem nejvíce nově evidovaných uchazečů o zaměstnání bylo v měsíci září.

Nejrizikovější skupinou k 31. 2. 2005 je kategorie uchazečů o zaměstnání nad 50 let věku, průměrná hodnota podílu těchto uchazečů byla téměř 22%. Následující uchazeči se základním vzděláním a uchazeči do 25 let

věku, kteří v kategorii zahrnují i absolventy a mladistvé. Proto nejsou údaje v tabulce u absolventů a mladistvých uvedeny.

Tabulka č. 14: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

	30. 6. 2005		31. 12. 2005		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	6071	100	6358	100	6215	100
Uchazeči se ZP	1027	16,9	1084	17,1	1056	17,00
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	1321	21,8	1298	20,4	1310	21,10
Uchazeči do 25 let věku	1340	22,1	1183	18,6	1262	20,35
Uchazeči nad 50 let věku	1318	21,7	1408	22,1	1363	21,90
Pečující o děti do 15 let	1029	16,9	960	15,1	995	16,00

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2005, Úřad práce v Kroměříži

Tabulka č. 15 : Dlouhodobá evidence u rizikových skupin

	30. 6. 2005		31. 12. 2005		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	3809	62,7	3613	56,8	3711	59,75
Uchazeči se ZP	810	78,9	790	72,50	800	75,7
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	987	74,70	954	73,60	971	74,15
Uchazeči do 25 let věku	705	52,60	659	49,9	682	51,25
Uchazeči nad 50 let věku	929	70,50	896	68,5	913	69,5
Pečující o děti do 15 let	790	76,80	735	72,4	763	74,60

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2005, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných vykazuje stejně jako v předcházejících letech kategorie osob se zdravotním postižením, následují uchazeči se základním vzděláním, osoby pečující o děti do 15 let věku a uchazeči nad 50 let věku. Pro kategorii absolventů a mladistvých opět platí výkyvy v průběhu roku způsobené přílivem čerstvých absolventů. Z hlediska délky evidence se u kategorie uchazečů do 25 let věku jedná o kategorii s nejnižším podílem dlouhodobě evidovaných. Je to dáno hlavně flexibilitou mladých lidí při hledání zaměstnání, jejich ochotou stěhovat se do velkých měst, možností vycestování za prací do zahraničí.

4.2.6 Analýza roku 2006

Tabulka č. 16: Uchazeči v roce 2006

2006	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	5497	566	644	431	92	10,21
Leden	6601	806	563	382	38	11,96
Únor	6664	505	442	305	41	11,88
Březen	6495	460	629	456	78	11,50
Duben	6014	391	872	708	189	10,53
Květen	5658	456	812	649	165	9,84
Červen	5504	498	652	432	113	9,72
Červenec	5556	649	597	328	85	9,90
Srpen	5561	602	597	340	79	9,93
Září	5543	799	817	467	96	9,90
Říjen	5289	507	761	466	79	9,13
Listopad	5152	482	619	422	84	8,74
Prosinec	5420	631	363	214	53	9,48

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2006, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2006 hodnoty 9,48%, průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2006 na Kroměřížsku byla 10,21%, zatímco v České republice dosáhla míra nezaměstnanosti průměrné hodnoty 8,08%. I v tomto roce bylo nejvíce nově evidovaných uchazečů v lednu, ovšem nejvíce uchazečů bylo v evidencích vedeno v únoru.

Dle tabulky č. 17 byla nejrizikovější skupinou v roce 2006 kategorie uchazečů nad 50 let věku, která se podílela na celkové nezaměstnanosti cca 26%. Dále následovala kategorie uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním.

Tabulka č. 17: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

	30. 6. 2006		31. 12. 2006		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	5504	100	5420	100	5462	100
Uchazeči se ZP	1072	19,5	1025	18,91	1049	19,19
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	1285	23,3	1222	22,55	1254	22,94
Uchazeči do 25 let věku	1051	19,1	1064	19,63	1058	19,36
Uchazeči nad 50 let věku	1370	24,8	1392	25,68	1381	25,28
Pečující o děti do 15 let	857	15,6	744	13,73	801	14,65

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2006, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných (tabulka č. 18) vykazuje stejně jako v předcházejících letech kategorie osob se zdravotním postižením, následují uchazeči se základním vzděláním, osoby pečující o děti do 15 let věku a uchazeči nad 50 let věku. Kategorie osob se zdravotním postižením je

charakteristická dlouhodobou nezaměstnaností, k 31. 12. 2006 bylo v této kategorii téměř 96% uchazečů o zaměstnání evidováno dlouhodobě.

Tabulka č. 18: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin

	30. 6. 2006		31. 12. 2006		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	3570	64,9	3072	56,68	3321	60,80
Uchazeči se ZP	877	81,8	979	95,51	928	88,46
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	965	75,1	1107	90,59	1036	82,61
Uchazeči do 25 let věku	576	54,8	915	86,00	746	70,46
Uchazeči nad 50 let věku	1016	74,1	1262	90,66	1139	82,47
Pečující o děti do 15 let	675	78,8	659	88,58	667	83,27

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2006, Úřad práce v Kroměříži

V roce 2006 byla zahájena realizace cíleného regionálního programu dle §120 Zákona č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti, s názvem PRAXE-CESTA K ZAMĚSTNÁNÍ. Projekt předpokládal umístění nejméně 12 uchazečů do 25 let věku bez praxe popř. s minimální praxí prostřednictvím agentury práce k organizačním složkám státu a příspěvkovým organizacím za účelem získání praxe pro následné získání trvalého pracovního uplatnění. Program byl zaměřen na uchazeče se vzděláním v oblasti ekonomiky a administrativy. Do realizace programu se zapojilo 5 organizací.

4.2.7 Analýza roku 2007

Tabulka č. 19: Uchazeči v roce 2007

2007	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	4734	538	621	430	91	7,89
Leden	5651	842	611	401	54	9,58
Únor	5605	495	541	401	63	9,61
Březen	5308	422	719	548	99	9,07
Duben	4906	437	839	657	182	8,14
Květen	4588	397	715	515	150	7,55
Červen	4415	434	607	390	86	7,41
Červenec	4505	553	463	283	62	7,59
Srpen	4503	537	539	334	66	7,58
Září	4492	754	765	496	91	7,47
Říjen	4253	490	729	509	93	6,87
Listopad	4160	505	598	422	88	6,62
Prosinec	4417	585	328	207	55	7,18

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2007, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2007 hodnoty 7,18%, průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2007 na Kroměřížsku byla 7,89%, zatímco v České republice dosáhla míra nezaměstnanosti stejně jako v předcházejícím roce průměrné hodnoty 8,08%.

Ani v roce 2007 nenastala změna a opět nejrizikovější skupinou (tabulka č. 20) byla kategorie uchazečů nad 50 let věku, která se podílela na celkové nezaměstnanosti cca 28,67%, dále opět jako v předcházejících letech následovala kategorie uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním.

Tabulka č. 20: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

	30. 6. 2007		31. 12. 2007		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	4415	100	4417	100	4416	100
Uchazeči se ZP	932	21,1	872	19,7	902	20,42
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	1070	24,2	1030	23,3	1050	23,77
Uchazeči do 25 let věku	741	16,8	725	16,4	733	16,59
Uchazeči nad 50 let věku	1251	28,3	1282	29	1267	28,67
Pečující o děti do 15 let	618	14,0	486	11,0	552	12,5

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2007, Úřad práce v Kroměříži

Tabulka č. 21: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin

	30. 6. 2007		31. 12. 2007		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	2670	60,5	2327	52,7	2499	56,57
Uchazeči se ZP	836	89,7	701	80,4	769	85,19
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	984	91,9	669	64,9	827	78,71
Uchazeči do 25 let věku	498	67,2	332	45,79	415	56,61
Uchazeči nad 50 let věku	1077	86,1	938	73,2	1008	79,52
Pečující o děti do 15 let	525	84,9	386	79,4	456	82,51

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2007, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných vykazuje stejně jako v předcházejících letech kategorie osob se zdravotním postižením, následují osoby pečující o děti do 15 let věku a uchazeči nad 50 let věku.

V roce 2007 dobíhá období realizace cíleného regionálního programu s názvem PRAXE-CESTA K ZAMĚSTNÁNÍ. Projekt předpokládal umístění 12 uchazečů do 25 let věku bez praxe. Program byl zaměřen na uchazeče se vzděláním v oblasti ekonomiky a administrativy. V rámci tohoto programu bylo umístěno 11 uchazečů, pouze 1 uchazečka zůstala ke konci roku 2007 nadále v evidenci.

Nadále probíhaly nejen rekvalifikace v rámci aktivní politiky zaměstnanosti, ale i rekvalifikace v rámci projektů financovaných z Evropského sociálního fondu (ESF). Široká nabídka rekvalifikací v rámci projektu ESF měla za následek pokles rekvalifikací v rámci aktivní politiky zaměstnanosti.

Rekvalifikace byly realizovány v rámci projektů ESF, kterými byly např. Horizont, Máme co nabídnout, Najdi si práci ve Zlínském kraji, Návrat do práce ve Zlínském kraji.

4.2.8 Analýza roku 2008

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2008 nejnižší hodnoty ve sledované období a činila 6,84%, průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2008 na Kroměřížsku byla 6,32%, zatímco v České republice dosáhla míra nezaměstnanosti průměrné hodnoty 5,45%.

Opět bylo nejvíce evidovaných uchazečů o zaměstnání i nejvíce nově evidovaných v měsíci lednu a nejvíce vyřazených z evidence v září. O situaci vypovídá tabulka č. 22.

Tabulka č. 22: Uchazeči v roce 2008

2008	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	3914	530	555	379	83	6,32
Leden	4510	725	632	451	84	7,25
Únor	4411	453	552	398	89	7,18
Březen	4207	419	623	454	119	6,75
Duben	3840	400	767	574	183	5,99
Květen	3675	408	573	404	100	5,82
Červen	3594	448	529	323	68	5,69
Červenec	3717	573	450	257	35	6,02
Srpen	3776	499	442	293	51	6,19
Září	3720	714	770	506	96	5,98
Říjen	3643	499	576	395	69	5,99
Listopad	3757	566	452	321	61	6,14
prosinec	4120	660	294	170	36	6,84

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2008, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

Ze zprávy o situaci na trhu práce za rok 2008 opět vyplývá, že i v tomto roce jsou nejrizikovějšími skupinami uchazeči nad 50 let věku, uchazeči se základním vzděláním a se zdravotním postižením. (Tabulka č. 23).

O situaci z pohledu dlouhodobé evidence vypovídá tabulka č. 24. Ani rok 2008 není výjimkou a nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných opět vykazuje kategorie osob se zdravotním postižením, následují osoby pečující o děti do 15 let věku a uchazeči nad 50 let věku.

Tabulka č. 23: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

	30. 6. 2008		31. 12. 2008		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	3594	100	4123	100	3859	100
Uchazeči se ZP	844	23,5	830	20,1	837	21,68
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	834	23,2	861	20,9	848	21,96
Uchazeči do 25 let věku	552	15,4	751	18,2	652	16,88
Uchazeči nad 50 let věku	1101	30,63	1176	28,52	1139	29,5
Pečující o děti do 15 let	412	11,46	410	9,94	411	10,65

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2008, Úřad práce v Kroměříži

Tabulka č. 24: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin

	30. 6. 2008		31. 12. 2008		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	2005	55,78	1866	45,25	1936	50,15
Uchazeči se ZP	567	67,18	659	79,39	613	73,23
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	444	53,23	565	65,62	505	59,55
Uchazeči do 25 let věku	358	64,85	145	19,30	252	42,08
Uchazeči nad 50 let věku	689	62,57	817	69,47	753	66,11
Pečující o děti do 15 let	295	71,6	302	73,65	299	72,62

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2008, Úřad práce v Kroměříži

V roce 2008 byla zahájena realizace národního projektu Veřejně prospěšné práce I v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů. Projekt byl zaměřen na podporu a zvýšení zaměstnanosti uchazečů o zaměstnání, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání. Hlavním cílem projektu bylo udržet základní pracovní návyky nebo tyto pracovní návyky obnovit. Dále měl tento projekt za cíl motivovat uchazeče k získání finančních prostředků prací místo sociálních podpor nebo podpor v nezaměstnanosti. První dohody byly uzavírány v měsíci březnu s platností do 31. 12. 2008. V rámci tohoto projektu bylo vytvořeno 65 pracovních míst a umístěno 65 uchazečů.

4.2.9 Analýza roku 2009

Tabulka č. 25: Uchazeči v roce 2009

2009	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	5810	743	558	383	67	10,51
Leden	4658	484	484	316	45	8,0
Únor	4968	713	403	285	53	8,7
Březen	5338	786	416	294	68	9,4
Duben	5446	838	730	576	163	9,7
Květen	5516	649	579	420	81	9,9
Červen	5675	760	601	401	70	10,3
Červenec	6066	905	514	328	64	11,2
Srpen	6155	675	586	401	46	11,4
Září	6332	963	786	526	54	11,5
Říjen	6270	568	630	447	52	11,5
Listopad	6410	680	540	352	44	11,6
Prosinec	6879	885	416	241	64	12,7

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2009, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2009 hodnoty 12,7%, průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2009 na Kroměřížsku byla 10,51%, zatímco v České republice dosáhla míra nezaměstnanosti průměrné hodnoty 9,2%.

Zatímco v předcházejícím roce průměrná míra nezaměstnanosti poklesla, v roce 2009 došlo k rapidnímu nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání. Nejvíce evidovaných uchazečů bylo v prosinci.

Tabulka č. 26: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

	30. 6. 2009		31. 12. 2009		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	5675	100	6879	100	6277	100
Uchazeči se ZP	878	15,47	968	14,07	923	14,77
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	1206	21,25	1306	18,98	1256	20,11
Uchazeči do 25 let věku	1009	17,77	1347	19,58	1178	18,67
Uchazeči nad 50 let věku	1584	27,91	1830	26,61	1707	27,19
Pečující o děti do 15 let	560	9,86	919	13,35	740	11,78

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2009, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných vykazuje k 31. 12. 2009 kategorie uchazečů se zdravotním postižením a dále uchazeči nad 50 let věku a osoby pečující o dítě do 15 let.

Tabulka č. 27: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin

	30. 6. 2009		31. 12. 2009		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	2863	50,44	3874	56,31	3369	53,66
Uchazeči se ZP	528	60,13	834	86,15	681	73,38
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	740	61,35	828	63,39	784	62,42
Uchazeči do 25 let věku	198	19,62	392	29,10	295	17,28
Uchazeči nad 50 let věku	1332	84	1454	79,45	1393	81,6
Pečující o děti do 15 let	552	98,57	707	76,92	630	85,06

Zdroj: Databáze uchazečů o zaměstnání – Krajská pobočka ve Zlíně, kontaktní pracoviště Kroměříž

Míru nezaměstnanosti v roce 2009 výrazným způsobem ovlivňovala ekonomická krize. Kroměřížský region patří mezi oblasti, které byly hospodářskou krizí více zasaženy, a to z důvodu převažujícího automobilového a dřevozpracujícího průmyslu. Vzhledem k poklesu zakázek dochází ve firmách ke snižování pracovníků a to i těch, kteří v jedné firmě pracovali od vyučení, třeba i desítky let. Tito uchazeči pak těžko hledají uplatnění na trhu práce v jiném oboru.

Ke zmírnění důsledků nezaměstnanosti zapříčiněné celosvětovou krizí značně přispěla možnost čerpání finančních prostředků z ESF. Efektivním se ukázalo použití finančních prostředků z ESF při realizaci projektu „Vzdělávejte se!“. Jedná se o projekt zaměřen na zaměstnavatele, kteří v důsledku krize museli omezit výrobu ve svých provozech. Zaměstnavatelé tak získali finanční prostředky, které byly použity na vzdělávací aktivity a náhrady mezd školících se pracovníků.

4. 2. 10 Analýza roku 2010

Tabulka č. 28: Uchazeči v roce 2010

2010	Počet uchazečů	Přijato	Vyřazeno	Umístěno	Umístěno ÚP	Míra nez.
průměr	6573	656	672	500	91	12,31
Leden	7303	961	537	386	22	13,6
Únor	7353	559	509	375	55	13,7
Březen	7145	536	744	566	135	13,3
Duben	6726	523	942	790	213	12,6
Květen	6412	496	810	664	107	11,9
Červen	6235	550	727	541	89	11,7
Červenec	6285	612	562	414	85	11,8
Srpen	6254	579	610	456	75	11,8
Září	6231	846	869	592	80	11,6
Říjen	6100	534	665	474	53	11,6
Listopad	6110	651	641	424	83	11,4
Prosinec	6720	1048	438	268	85	12,7

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2010, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší dosažená hodnota v daném roce

Nejnižší dosažená hodnota v daném roce

Míra nezaměstnanosti dosáhla na Kroměřížsku k 31. 12. 2010 hodnoty 12,7 %, průměrná hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2010 na Kroměřížsku byla 12,31 %, zatímco v České republice dosáhla míra nezaměstnanosti průměrné hodnoty 9,6%.

Nejvíce nově přijatých uchazečů o zaměstnání bylo v měsíci prosinci 2010 jako důsledek legislativních změn v zákoně o zaměstnanosti, které vstoupily v platnost od ledna 2011 a podle kterých dochází ke zpřísnění podmínek pro vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání a podmínek pro poskytování podpory v nezaměstnanosti. Z tohoto důvodu se velká část nezaměstnaných evidovala v závěru roku 2010.

Hlavní změny od ledna 2011:

- neposkytování podpory v nezaměstnanosti v případě nároku na odstupné, odchodné nebo odbytné a to po dobu, která odpovídá násobku měsíců, po kterou náleží odstupné, odbytné nebo odchodné

- při ukončení pracovního poměru dohodou nebo výpovědí ze strany zaměstnance bez vážných důvodů, náleží podpora v nezaměstnanosti v krácené částce 45% po celou podpůrnou dobu

- neposkytování podpory v nezaměstnanosti po dobu výkonu nekolidujícího zaměstnání

- dochází ke zpřísnění oznamovací povinnosti – výkon nekolidujícího zaměstnání musí oznámit uchazeč nejpozději v den nástupu

Tabulka č. 29: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání

	30. 6. 2010		31. 12. 2010		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	6235	100	6720	100	6478	100
Uchazeči se ZP	951	15,25	1030	15,32	991	15,29
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	1322	21,20	1312	19,52	1317	20,33
Uchazeči do 25 let věku	1125	18,04	1135	16,88	1130	17,44
Uchazeči nad 50 let věku	1679	26,92	1825	27,15	1752	27,04
Pečující o děti do 15 let	1084	17,38	1192	17,73	1138	17,56

Zdroj: Databáze uchazečů o zaměstnání – Úřad práce ČR, krajská pobočka ve Zlíně, kontaktní pracoviště Kroměříž

Tabulka opět vypovídá o skutečnosti, že nejrizikovější skupinou jsou opět uchazeči nad 50 let věku a uchazeči se základním vzděláním.

Tabulka č. 30: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin

	30. 6. 2010		31. 12. 2010		průměr	
	Počet	%	Počet	%	Počet	%
Uchazeči celkem	4245	68,08	3880	57,73	4063	62,71
Uchazeči se ZP	849	89,27	937	90,97	893	90,11
Absolventi a mladiství						
Uchazeči se zákl.vzd.	934	70,65	1029	78,42	982	74,52
Uchazeči do 25 let věku	421	37,42	581	51,18	501	44,33
Uchazeči nad 50 let věku	1487	88,56	1597	87,5	1542	88,01
Pečující o děti do 15 let	795	73,33	924	77,51	860	75,52

Zdroj: Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2010, Úřad práce v Kroměříži

Nejvyšší podíl dlouhodobě nezaměstnaných vykazuje stejně jako v předcházejících letech kategorie osob se zdravotním postižením, následují uchazeči se základním vzděláním, osoby pečující o děti do 15 let věku a uchazeči nad 50 let věku.

Rovněž v roce 2010 byly v rámci APZ poskytovány příspěvky na společensky účelová pracovní místa, na podnikání, příspěvky v rámci národní aktivní politiky zaměstnanosti, příspěvky na veřejně prospěšné práce, na provoz chráněných dílen a pracovišť. Úřad práce realizoval několik poradenských pohovorů pro rizikové uchazeče o zaměstnání, např.: „Jak hledat práci“, „Jak psát životopis“, individuální jednorázové nebo opakované pohovory.

Kromě toho realizoval Úřad práce ve Zlíně v jednotlivých regionech Zlínského kraje regionální individuální projekty (RIP) v rámci operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) zaměřené na cílové skupiny uchazečů o zaměstnání. Jednalo se o 5 regionálních individuálních projektů:

- „**Šance pro rodiče**“ – pro uchazeče o zaměstnání, kteří pečují o dítě do 15 let a vracejí se na trh práce. Cílem projektu je poskytnutí těmto uchazečům možnost obnovit, doplnit nebo získat nové znalosti, které jim pomohou k návratu na trh práce. Do tohoto projektu zařadil Úřad práce v Kroměříži celkem 42 uchazečů.

- „**Život bez bariér**“ – projekt určený osobám se zdravotním postižením. Cílem projektu je zvýšení odborných znalostí a nalezení vhodné pracovní pozice na trhu práce. Projekt měl také přispět ke zvýšení sebevědomí, soběstačnosti a lepšímu sociálnímu začleňování uchazečů se zdravotním postižením. Z Úřadu práce v Kroměříži bylo zařazeno 70 uchazečů.

- „**Klíč k zaměstnání**“ – projekt zaměřen na podporu dalšího vzdělávání. Cílem projektu je možnost doplnění nebo obnovení znalostí. Zařazeno z Úřadu práce v Kroměříži celkem 74 uchazečů.

- „**Znovu od práce**“ – pro uchazeče dlouhodobě evidované. Zařazeno celkem 110 uchazečů evidovaných na Úřadu práce v Kroměříži.

- „**Příležitost pro zkušené**“ – určen pro uchazeče nad 50 let věku. Cílem je pomoci při orientaci na trhu práce, získat nebo rozšířit znalosti a dovednosti a především nelézt vhodné zaměstnání. Do tohoto projektu zařadil Úřad práce v Kroměříži celkem 35 uchazečů.

Dále úřad práce realizoval prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost tyto Národní individuální projekty:

- NIP Vzdělávejte se – 2. fáze
- NIP Veřejně prospěšné práce
- NIP Společensky účelná pracovní místa – vyhrazená
- NIP Poradenství a rekvalifikace

4.3 Vyhodnocení analyzovaného období

Cílem praktické části byla statistická analýza vývoj nezaměstnanosti na Kroměřížsku v letech 2001 – 2010, se zaměřením na analýzu rizikových skupin uchazečů o zaměstnání. Dále se práce zabývá analýzou vývoje nezaměstnanosti z pohledu délky evidence, tedy dlouhodobou evidenci a v neposlední řadě bylo cílem práce zaměřit se na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti.

Statistickou analýzou vývoje nezaměstnanosti ve sledovaném období 2001 – 2010 v regionu bylo zjištěno, že nejnižší průměrná míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v roce 2008, kdy klesla její hodnota na 6,32% na Kroměřížsku (průměrný počet uchazečů v evidenci 3 914) a v České republice činila 5,45%. Zatímco nejvyšší průměrná míra nezaměstnanosti na Kroměřížsku ve sledovaném období byla zjištěna v roce 2010 s průměrným počtem uchazečů o zaměstnání 6 573 a činila 12,31%, v České republice to bylo 9,6%. Jak již bylo uvedeno, nárůst nově přijatých uchazečů o zaměstnání v prosinci 2010 byl ovlivněn připravovanými legislativními změnami v zákoně o zaměstnanosti od ledna 2011.

Z pohledu nově přijatých uchazečů o zaměstnání bylo zjištěno, že nejvíce uchazečů se většinou eviduje v měsíci lednu, což je důsledek ukončování pracovních poměrů na dobu určitou nebo ukončování sezonních prací. S tím souvisí i další skutečnost, a sice největší počet vyřazených uchazečů o zaměstnání během měsíce dubna a nejméně evidovaných uchazečů o zaměstnání v květnu, neboť v dubnu opět začínají sezonní práce a rovněž od měsíce dubna jsou z velké části uzavírány dohody na veřejně prospěšné práce.

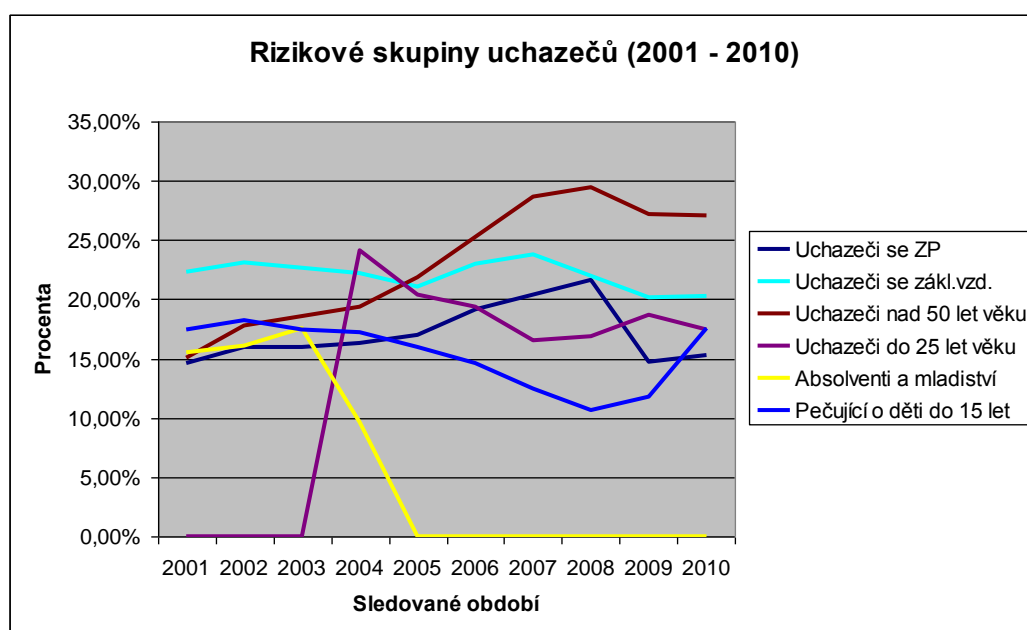
Souhrnná tabulka a graf (tabulka č. 31, graf č. 1) analýzy rizikových skupin uchazečů o zaměstnání v letech 2001-2010 vypovídají o stavu jednotlivých rizikových skupin na trhu práce. Z výsledku analýzy je zřejmé, že v uvedených letech byla nejrizikovější skupinou kategorie uchazečů nad 50 let věku, následována kategorií uchazečů se základním vzděláním. Tyto dvě kategorie spolu úzce souvisí, neboť většina uchazečů nad 50 let věku je se

základním vzděláním, případně se zúčným nebo výučným listem. Naopak nejméně ohroženou skupinou v uvedených letech vykazuje kategorie osob pečujících o děti do 15 let.

Tabulka č. 31: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání souhrn (2001 – 2010)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Uchazeči se ZP	14,64	15,95	15,99	16,28	17,00	19,19	20,42	21,68	14,77	15,29
Absolventi a mladiství	15,49	16,07	17,53	9,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uchazeči se zákl.vzd.	22,34	23,14	22,66	22,15	21,10	22,94	23,77	21,96	20,11	20,33
Uchazeči do 25 let věku	0,00	0,00	0,00	24,17	20,35	19,36	16,59	16,88	18,67	17,44
Uchazeči nad 50 let věku	15,05	17,81	18,52	19,34	21,90	25,28	28,67	29,50	27,19	27,04
Pečující o děti do 15 let	17,46	18,23	17,42	17,24	16,00	14,65	12,50	10,65	11,78	17,56

Graf č. 1: Rizikové skupiny uchazečů (2001-2010)

Z pohledu dlouhodobé evidence je situace poněkud odlišná. Jak vypovídá tabulka a graf (tabulka č. 32, graf č. 2) dlouhodobé evidence u rizikových skupin, nejvíce ohroženou dlouhodobou nezaměstnaností se jeví kategorie uchazečů se zdravotním postižením, dále pak uchazeči nad 50 let věku a uchazeči se základním vzděláním. Velkým problémem z hlediska dlouhodobé evidence je kumulace dvou a více rizikových faktorů.

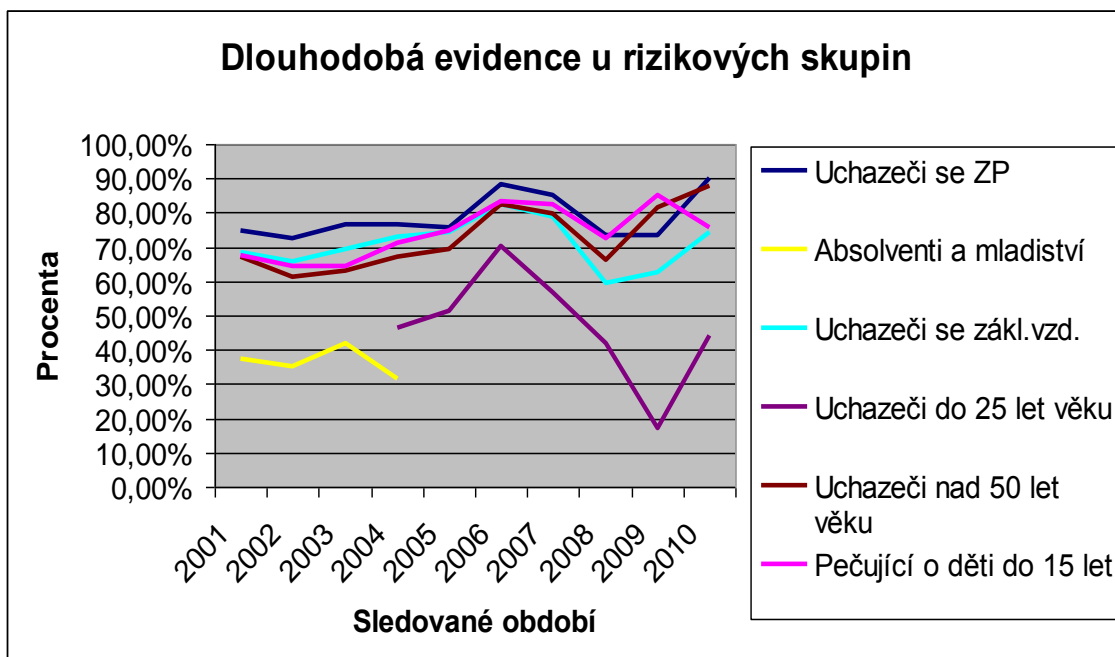
Změnou zákona o zaměstnanosti od 1. 10. 2004 došlo nově k vymezení některých pojmů a absolventi škol a mladiství jsou dále sledováni a uváděni jako uchazeči o zaměstnání ve věku do 25 let. Z tohoto důvodu jsou v tabulce č. 32 uvedeny údaje u absolventů a mladistvých pouze do roku 2004 a dále od roku 2005 jsou uvedeny údaje u kategorie uchazečů o zaměstnání do 25 let věku.

Tabulka č. 32: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin – souhrn (2001-2010)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Uchazeči se ZP	74,62	72,68	76,49	76,43	75,70	88,46	85,19	73,23	73,38	90,11
Absolventi a mladiství	37,58	35,00	41,69	31,63						
Uchazeči se zákl. vzd.	68,35	65,79	69,36	72,86	74,15	82,61	78,71	59,55	62,42	74,52
Uchazeči do 25 let věku				46,27	51,25	70,46	56,61	42,08	17,28	44,33
Uchazeči nad 50 let věku	67,23	61,37	62,85	67,22	69,50	82,47	79,52	66,11	81,60	88,01
Pečující o děti do 15 let	67,79	64,25	64,54	71,36	74,60	83,27	82,51	72,62	85,06	75,52

Naopak nejméně ohroženi dlouhodobou evidencí jsou absolventi a uchazeči do 25 let věku. Důvodů může být několik, jednak je to zájem zaměstnavatelů o mladé zaměstnance s jazykovými znalostmi, ochota stěhovat se za práci do větších měst nebo odjezd od zahraničí.

Graf č. 2: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin (2001-2010)

Nezaměstnanost příznivě ovlivňuje uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, které se zaměřují především na 2 věkové kategorie a to do 25 let a nad 50 let. Také využívání poradenských činností ovlivňuje uchazeče a jejich snahu získat vhodné uplatnění na trhu práce.

Nejefektivněji využívaným nástrojem Aktivní politiky zaměstnanosti pro uchazeče s dlouhodobou evidencí na úřadu práce se jeví umístování uchazečů o zaměstnání na veřejně prospěšné práce a dalším nejvíce využívaným nástrojem Aktivní politiky zaměstnanosti jsou rekvalifikace.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se snažila přiblížit problematiku nezaměstnanosti, které je třeba věnovat nemalou pozornost, a to nejen nyní v době probíhající celosvětové hospodářské krize, ale v každé době.

Cílem bakalářské práce byla analýza nezaměstnanosti se zaměřením na jednotlivé rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání a představit možnosti jak aktivní, tak pasivní politiky zaměstnanosti.

Teoretická část vymezuje základní pojmy týkající se trhu práce, nezaměstnanosti a zvláště pak vymezení a charakteristice rizikových skupin uchazečů o zaměstnání.

Praktická část bakalářské práce je věnována analýze rizikových skupin uchazečů o zaměstnání na Kroměřížsku v letech 2001-2010 a možnostem jejich uplatnění. Kromě analýzy jednotlivých rizikových skupin přibližuje bakalářská práce možnosti a nabídky úřadu práce pro lepší uplatnitelnost na trhu práce.

Analýzou bylo zjištěno, že z kategorií, které hledají hůře uplatnění na trhu práce, jsou nejvíce ohroženi uchazeči o zaměstnání, kteří dosáhli věku 50 let a dále následují uchazeči se základním vzděláním. Z hlediska dlouhodobé nezaměstnanosti jsou nejvíce ohroženy osoby se zdravotním postižením.

V praktické části jsou uvedeny nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, které využíval úřad práce ke zvýšení zaměstnanosti a dále projekty realizované v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Dalším z projektů, který od září 2011 běží na úřadech práce, je projekt DONEZ – docházka nezaměstnaných – financovaný Operačním programem Lidské zdroje a zaměstnanost. O zařazení do projektu rozhodne zprostředkovatel úřadu práce. Do projektu jsou zařazeni vytipovaní uchazeči o zaměstnání, zejména absolventi, uchazeči dlouhodobě evidovaní na úřadu práce, u kterých je důvod se domnívat, že pracují načerno, uchazeči, kteří měli poslední zaměstnání

kratší než 10 dnů. Velké procento vytipovaných uchazečů o zaměstnání po určité době ukončilo evidenci na vlastní žádost nebo byli vyřazeni z důvodu maření součinnosti neboť se v uvedený den a čas nedostavili na kontraktní místo veřejné správy. Rovněž došlo k nárůstu žádostí o příspěvky z aktivní politiky zaměstnanosti ze strany zaměstnavatelů. Téměř každá druhá žádost o příspěvek se týká uchazečů, kteří jsou zařazeni v DONEZ. Tento projekt je rovněž jedním z nástrojů ke snižování nezaměstnanosti, neboť podle prvních výsledků se mnozí dlouhodobě evidovaní uchazeči vyřazují z evidence na vlastní žádost, někteří nástupem do zaměstnání, v horším případě z důvodu maření součinnosti.

Řešení nezaměstnanosti není jednoduchou otázkou, a proto je třeba této problematice věnovat nemalou pozornost. Za velmi důležité považují využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, zejména finančními pobídkami zaměstnavatelů k vytváření nových pracovních míst, třeba i na zkrácený úvazek, neboť některé ženy pečující o děti do 15 let by tuto nabídku uvítaly.

Problémem v nezaměstnanosti absolventů je nesoulad mezi poptávkou na trhu práce a vzdělávací nabídkou odborného vzdělávání. Neustále je v evidenci uchazečů o zaměstnání více absolventů s ekonomickým vzděláním, pro které nejsou na trhu práce volná pracovní místa. Naopak jsou obory, které vykazují nejnížší nezaměstnanost, např. zdravotnictví nebo strojírenské obory. Proto je třeba usilovat o soulad vzdělávací nabídky odborného vzdělávání a poptávky na trhu práce.

K řešení dlouhodobé nezaměstnanosti je třeba využívat v co největší míře motivačních kurzů. Kurzy účastníkům umožní podívat se na realitu z jiného pohledu, většinou přehodnotí své schopnosti a možnosti a začnou hledat zaměstnání i v jiném oboru, ve kterém by dříve zaměstnání nehledali. Dále je třeba podpořit individuální pohovory a důležitým nástrojem v řešení nezaměstnanosti je aktivní spolupráce úřadů práce a vzdělávacích zařízení v realizaci projektů pro dlouhodobě nezaměstnané. Projekty jsou zaměřeny na specifické skupiny uchazečů o zaměstnání a nabízí např. absolvování

poradenských aktivit, které pomáhají při výběru zaměstnání, absolvování rekvalifikačních kurzů, finanční příspěvky – na jízdné, na péči o dítě, poradenskou činnost a nelze opomenout ani finanční pobídky pro zaměstnavatele na vytvoření nového pracovního místa.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BUCHTOVÁ, Božena. *Nezaměstnanost: psychologický, ekonomický a sociální problém*. Vyd. 1. Praha : Grada, 2002, 236 s. ISBN 80-247-9006-8.

BUCHTOVÁ, Božena. *Psychologické a medicínské aspekty nezaměstnanosti*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita v Brně, Ekonomicko-správní fakulta, 2000, 79 s. ISBN 80-210-2425-9.

HALÁSKOVÁ, Renáta. *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Vyd. 1. Ostrava : Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 2001, 93 s. ISBN 80-704-2595-4.

JARKOVSKÁ, Lucie, Kateřina LIŠKOVÁ a Iva ŠMÍDOVÁ. *S genderem na trh: rozhodování o dalším vzdělání patnáctiletých*. Vyd. 1. Brno : Sociologické nakladatelství (SLON) ve spolupráci s Masarykovou univerzitou, 2010, 220 s. Studie (Sociologické nakladatelství), 65 sv. ISBN 9788021052970 (MASARYKOVA UNIVERZITA. BRNO).

JAY, Ros, Kateřina LIŠKOVÁ a Iva ŠMÍDOVÁ. *Přijímací pohovor: co chtějí firmy slyšet a jak to říct*. 1. vyd. Praha : Grada, 2007, 138 s. Studie (Sociologické nakladatelství), 65 sv. ISBN 978-802-4719-443.

KELLER, Jan, Lubor HRUŠKA TVRDÝ a Pavel NEZVAL. *Vzdělanostní společnost?: chrám, výtah a pojišťovna*. Vyd. 1. Praha : Sociologické nakladatelství, 2008, 183 s. Studie (Sociologické nakladatelství), 49. sv. ISBN 978-808-6429-786.

KUCHAR, Pavel. *Trh práce: sociologická analýza*. Vyd. 1. Praha : Karolinum, 2007, 183 s. ISBN 978-80-246-1383-3.

MANKIW, N. *Zásady ekonomie*. 1. vyd. Praha : Grada, 1999, 763 s. ISBN 80-716-9891-1.

MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. 1.vyd. Praha : Slon - sociologické nakladatelství, 1994, 151 s. ISBN 80-901-4249-4.

PLESNÍK, Vladimír, Bohdana RICHTEROVÁ a Silvie QUISOVÁ. *Problém dlouhodobé nezaměstnanosti: praxe a východiska*. Krnov : Reintegra, 2006, 99 s. ISBN 80-239-7140-9.

SIROVÁTKA, Tomáš. *Dlouhodobá nezaměstnanost a záchranná sociální síť: Srovnávací studie tří okresů*. 1.vyd. Brno : Vydavatelství MU v Brně, 1995, 117 s. ISBN 80-210-1246-3.

SIROVÁTKA, Tomáš. *Marginalizace na pracovním trhu: příčiny diskvalifikace a selhávání pracovní síly*. 1. vyd. V Brně : Masarykova univerzita, 1997, 74 s. ISBN 80-210-1716-3.

SIROVÁTKA, Tomáš. *Rodina, zaměstnání a sociální politika*. Vyd. 1. Brno : Albert, 2006, 279 s. ISBN 80-732-6104-9.

ŠIMEK, Milan. *Trh práce*. Vyd. 1. Ostrava : Vysoká škola podnikání, 2005, 74 s. ISBN 80-867-6426-5.

TULEJA, Pavel, Ingrid MAJEROVÁ a Pavel NEZVAL. *Základy makroekonomie: východiska a přístupy*. Vyd. 1. Brno : Computer Press, 2006, 311 s. Studijní texty (Sociologické nakladatelství), sv. 4. ISBN 80-251-0952-6.

VEČEŘA, Miloš. *Sociální stát: východiska a přístupy*. 2., upravené vyd. Praha : Sociologické nakl., 2001, 112 s. Studijní texty (Sociologické nakladatelství), sv. 4. ISBN 80-858-5016-8.

Nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě

Zákon č. 435/2004 S., ve znění pozdějších předpisů.

Evropský sociální fond v ČR. [online]. 2012. [cit. 2012-06-07]. Dostupný na WWW: <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-c-cr>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

- Tabulka č. 1: Uchazeči v roce 2001
- Tabulka č. 2: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2001
- Tabulka č. 3: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2001
- Tabulka č. 4: Uchazeči v roce 2002
- Tabulka č. 5: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2002
- Tabulka č. 6: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2002
- Tabulka č. 7: Uchazeči v roce 2003
- Tabulka č. 8: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2003
- Tabulka č. 9: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2003
- Tabulka č. 10: Uchazeči v roce 2004
- Tabulka č. 11: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2004
- Tabulka č. 12: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2004
- Tabulka č. 13: Uchazeči v roce 2005
- Tabulka č. 14: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2005
- Tabulka č. 15: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2005
- Tabulka č. 16: Uchazeči v roce 2006
- Tabulka č. 17: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2006
- Tabulka č. 18: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2006
- Tabulka č. 19: Uchazeči v roce 2007
- Tabulka č. 20: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2007
- Tabulka č. 21: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2007
- Tabulka č. 22: Uchazeči v roce 2008
- Tabulka č. 23: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2008

Tabulka č. 24: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2008

Tabulka č. 25: Uchazeči v roce 2009

Tabulka č. 26: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2009

Tabulka č. 27: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2009

Tabulka č. 28: Uchazeči v roce 2010

Tabulka č. 29: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání 2010

Tabulka č. 30: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin 2010

Tabulka č. 31: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání souhrn (2001-2010)

Tabulka č. 32: Dlouhodobá evidence u rizikových skupin souhrn (2001-2010)

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Marie Janíčková

Obor: Vzdělávání dospělých

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na trhu práce na Kroměřížsku

Rok: 2009 - 2012

Počet stran textu bez příloh:67

Celkový počet stran příloh:0

Počet titulů české literatury a pramenů:19

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů:0

Počet internetových zdrojů:1

Vedoucí práce: Mgr. Soňa Kociánová